

PYTANIA DO KONKURSU NR 2.4.1/1/2016, 2.4.2/1/2016

1. CZY NA PODSTAWIE ZAŁĄCZONEGO STATUTU SPEŁNIAMY DEFINICJĘ POZARZĄDOWEJ ORGANIZACJI EKOLOGICZNEJ? CZY MOŻE MUSIMY DOPISAĆ JAKIŚ INNY CEL, BARDZIEJ SZCZEGÓŁOWY?

Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w ramach prowadzonych konsultacji nie dokonuje oceny przesyłanych dokumentów rejestrowych/regulaminów/statutów w celu weryfikacji wpisywania się w katalog Wnioskodawców uprawnionych do aplikowania w ramach działania 2.4.1a. Przedmiotowa ocena jest elementem weryfikacji formalnej złożonego wniosku o dofinansowanie.

Organizacje ekologiczne – zgodnie z definicją z zakresu ustawy Prawo ochrony środowiska – są to organizacje społeczne, których statutowym celem jest ochrona środowiska (art. 3 p. 16 ustawy Prawo ochrony środowiska i art. 3 p. 10 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

W świetle zapisów obowiązującego Regulaminu konkursu (pkt.23 f) – do pozarządowych organizacji ekologicznych zalicza się fundacje oraz stowarzyszenia, których celem statutowym jest ochrona środowiska.

Reasumując, jeśli o środki aplikować będzie fundacja/stowarzyszenia, których celem statutowym jest ochrona środowiska, kryterium zostanie spełnione.

2. CZY NA STRONIE [HTTP://WWW.FUNDUSZEEUROPEJSKIE.GOV.PL](http://www.funduszeuropejskie.gov.pl) BĘDĄ UDOSTĘPNIONE DOKUMENTY (WNIOSEK BEZ KOMENTARZY I ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU) W FORMACIE EDYTOWALNYM?

Dokumenty aplikacyjne zostaną zamieszczone w formacie do pobrania, w którym możliwe będzie ich wypełnianie – nastąpi to bliżej terminu rozpoczęcia naboru (29 kwietnia) – na stronie internetowej www.ckps.lasy.gov.pl w zakładkach dotyczących konkursu.

3. PROJEKT POLEGAJĄCY NA USUWANIU BARSZCZU SOSNOWSKIEGO?

Czy w ramach konkursów POIiŚ na lata 2014-2020 planowanych do ogłoszenia przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych możliwe będzie złożenie projektu polegającego na usuwaniu barszczu Sosnowskiego?

Celem projektów realizowanych w ramach działania 2.4.1 a jest ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych, w szczególności działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

W ramach działania finansowane będą projekty służące czynnej ochronie siedlisk przyrodniczych i gatunków zagrożonych w skali Europy i kraju w odniesieniu do parków narodowych i obszarów Natura 2000 oraz, w ramach kompleksowych projektów ponadregionalnych, leżących poza ww. obszarami. Główny nacisk zostanie położony na

wsparcie działań wynikających z dokumentów zarządczych dla ww. obszarów, przygotowanych zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Działania w ramach 2.4.1.a dotyczyć mogą w szczególności:

- ochrony in - situ lub restytucji gatunków zagrożonych wyginięciem;
- odtwarzania siedlisk i kształtowania warunków dla ich trwałego zachowania;
- zmniejszenia presji na gatunki i siedliska m.in. poprzez ograniczanie dostępu do ostoi wybranych gatunków, właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego;
- ochrony ex - situ lub wprowadzenia gatunków zagrożonych wyginięciem do siedlisk zastępczych.

W sytuacji, w której usunięcie barszczu Sosnowskiego, który stanowi gatunek inwazyjny, jest konieczne dla osiągnięcia zakładanych celów ochronnych, koszt usunięcia barszczu będzie wydatkiem kwalifikowalnym.

Proszę pamiętać, że głównym celem/przedmiotem projektu nie może być usuwanie barszczu, może to być element projektu pozwalający na ochronę gatunków/odtworzenie siedlisk i kształtowanie warunków dla ich trwałego zachowania. Jednocześnie wskazane jest określenie, jakim konkretnie gatunkom/siedliskom będzie służyło zaplanowane działanie, tj. w jakim stopniu ulegnie poprawie stan zachowania poszczególnych gatunków lub siedlisk, w jaki sposób będzie to monitorowane i jaki efekt ekologiczny wnioskodawca zamierza w projekcie uzyskać? Efekt ekologiczny powinien odnosić się do poprawy stanu zachowania cennych gatunków lub siedlisk, a nie wyłącznie do samego usunięcia gatunków inwazyjnych.

4. CZY WKŁAD WŁASNY MUSI BYĆ WKŁADEM GOTÓWKOWYM, CZY MOŻE BYĆ W POSTACI AMORTYZACJI POMIESZCZEŃ, APARATURY, ITP.?

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ na lata 2014-2020, wkład niepieniężny stanowiący część lub całość wkładu własnego, wniesiony na rzecz projektu, stanowi wydatek kwalifikowalny.

Zgodnie z Wytycznymi wkład niepieniężny powinien być wnoszony przez beneficjenta ze składników jego majątku lub z majątku innych podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa, lub w postaci świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy.

Amortyzacja pomieszczeń czy aparatury zgodna jest z powyższą wykładnią, ponieważ polega na wykorzystaniu na rzecz projektu nieruchomości, urządzeń, jednak pod kilkoma warunkami, o których mowa poniżej.

W przypadku zaliczenia nieruchomości jako wkładu niepieniężnego należy mieć na uwadze, że jako wkład niepieniężny może być wniesione jedynie prawo własności nieruchomości lub prawo użytkowania wieczystego nieruchomości.

Ponadto zarówno w przypadku sprzętu jak również nieruchomości możliwe będzie ich rozliczenie w ramach wkładu niepieniężnego, gdy przeznaczenie nieruchomości/sprzętu ulega zmianie wskutek realizacji projektu, tj. gdy projekt nie byłby realizowany nieruchomość/sprzęt byłby lub mogłyby być wykorzystywane na inny cel.

Aby wkład niepieniężny uznany został za koszt kwalifikowalny muszą zostać spełnione następujące warunki :

- Wartość wkładu niepieniężnego musi zostać należycie potwierdzona
- Wartość przypisana wkładowi niepieniężnemu nie może przekraczać stawek rynkowych
- Wartość i dostarczenie wkładu niepieniężnego mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji

W przypadku wykorzystania nieruchomości na rzecz projektu jej wartość nie przekracza wartości rynkowej; ponadto wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518, z późn. zm.) – aktualnym w momencie złożenia rozliczającego go wniosku o płatność beneficjenta.

W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie z funduszy strukturalnych lub FS oraz innych środków publicznych (krajowych) niebędących wkładem własnym beneficjenta, nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

Ogólnym warunkiem niezbędnym uznania wkładu niepieniężnego za wydatek kwalifikowalny jest bezpośrednio wskazanie informacji dotyczących poszczególnych pozycji wkładu niepieniężnego we wniosku o dofinansowanie (Tabela 3.1.4 PRP) oraz umowie o dofinansowanie. Wydatki na wycenę wkładu niepieniężnego są kwalifikowalne.

Zwracamy ponadto uwagę na zapisy Wytycznych w kwestii zakazu podwójnego finansowania, rozdział 6.7 punkt 2. lit. h) – za podwójne finansowanie uważana jest sytuacja, w której beneficjent jako wkład własny wnosi do projektu wkład niepieniężny, który w ciągu 7 poprzednich lat (10 lat dla nieruchomości) był współfinansowany ze środków unijnych lub/oraz dotacji z krajowych środków publicznych.

5. CZY PODATEK VAT BĘDZIE KOSZTEM KWALIFIKOWANYM, SKORO PODMIOT TEN NIE PROWADZI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W OBSZARZE OBJĘTYM PROJEKTEM?

W projekcie składanym przez uczelnie dotyczącym ochrony ex-situ podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków będzie podmiot będący Związkiem Stowarzyszeń. Ma on zakupić specjalistyczny sprzęt (lodówkę krio). Czy podatek VAT będzie kosztem kwalifikowanym, skoro lodówka będzie używana na potrzeby projektu i podmiot ten nie prowadzi działalności gospodarczej w obszarze objętym projektem?

Z podanych informacji wstępnie wynika, że zostanie spełniony wskazany przez IZ warunek kwalifikowania podatku VAT w projekcie tzn. ani beneficjent, ani inny podmiot zaangażowany w realizację projektu (w tym przypadku podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych) nie prowadzi działalności opodatkowanej VAT w obszarze, którego dotyczy projekt.

Jeśli jednak beneficjent i/lub podmiot upoważniony w projekcie są płatnikami VAT na etapie oceny merytorycznej II stopnia wnioskodawca oraz podmiot upoważniony będą zobowiązani przedstawić indywidualną interpretację wydaną w imieniu Ministra Finansów przez właściwą Izbę Skarbową, potwierdzającą, że w ramach zakupów dokonywanych w związku z projektem nie ma możliwości odzyskania podatku VAT.

6. CZY ZAKUP SPECJALISTYCZNEGO SPRZĘT STOWARZYSZENIE MOŻE ZAKUPIĆ BEZ PRZETARGU, NP NA PODSTAWIE ART 4.8T PO ZEBRANIU 3 KONKURENCYJNYCH OFERT? JEJ WARTOŚĆ NIE PRZEKRACZA USTAWOWEGO PROGU 30 000 EURO.

Proszę zwrócić uwagę, że wartość zamówienia należy rozpatrywać szeroko – tzn. do ustalania wartości zamówienia należy zsumować wszystkie tożsame zamówienia planowane w całym projekcie (tj. zarówno udzielane przez Beneficjenta wiodącego, jak i podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków na przestrzeni całego projektu). Zamawiający przystępując zatem do szacowania wartości zamówienia, powinien ustalić z należytą starannością planowaną liczbę usług, dostaw czy też robót budowlanych tego samego rodzaju, które zamierza nabyć i oszacować ich łączną wartość, niezależnie od tego, czy zamierza je nabyć jednorazowo w ramach jednego postępowania, czy też sukcesywnie w ramach odrębnych postępowań. Zabroniony jest bowiem podział zamówienia publicznego skutkujący zaniżeniem jego wartości szacunkowej, przy czym, ustalając wartość zamówienia publicznego, należy wziąć pod uwagę konieczność łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- usługi, dostawy oraz roboty budowlane są tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie,
- możliwe jest udzielenie zamówienia publicznego w tym samym czasie,
- możliwe jest wykonanie zamówienia publicznego przez jednego wykonawcę.

Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z sekcją 6.5.1 pkt 1) Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ na lata 2014-2020 (dalej: Wytyczne), jeżeli Zamawiający udziela zamówienia publicznego w częściach (z określonych względów ekonomicznych, organizacyjnych, celowościowych), wartość zamówienia publicznego ustala się jako łączną wartość poszczególnych jego części, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, jednakże wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części. Zamawiający powinien w takim przypadku zsumować wartości wszystkich zamówień udzielanych w częściach. Jeżeli tak obliczona całkowita wartość zamówienia będzie przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 30 000 euro, Zamawiający zobowiązany będzie stosować określone procedury ustawy Pzp/zasady konkurencyjności, opisanej szczegółowo w sekcji 6.5 Wytycznych, mimo iż wartość poszczególnych części zamówienia nie będzie przekraczała równowartości kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp. Oznacza to, iż Zamawiający będzie prowadził odrębne postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, przy czym wartością każdej z tych części będzie ich łączna wartość. W konsekwencji Zamawiający przy udzieleniu poszczególnych części zamówienia będzie zobowiązany do stosowania przepisów ustawy Pzp/zasady konkurencyjności właściwych dla łącznej wartości zamówienia.

W związku z powyższym przy ustalaniu trybu postępowania Zamawiający powinien brać pod uwagę wszystkie zamówienia tożsame rodzajowo, o których Zamawiający ma wiedzę i których wykonanie planuje, a także całkowitą wartość tych zamówień. Jeżeli nie przekroczą one

wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, co stanowi 125 247 PLN, Zamawiający będzie miał możliwość zastosowania:

- w przypadku wydatków wynikających z umów o wartości od 2 tys. PLN do 20 tys. PLN netto – trybu rozeznania rynku opisanego w sekcji 6.2.1 Wytycznych – dokumenty potwierdzające dokonanie rozeznania rynku to w szczególności: skierowanie do potencjalnych wykonawców zapytania ofertowego (bądź wydruk ogłoszenia o zamówieniu zamieszczonego na stronie internetowej) wraz z otrzymanymi ofertami – co najmniej dwie ważne oferty, czy też wydruki ze strony internetowej przedstawiające oferty potencjalnych wykonawców);
- w przypadku wydatków wynikających z umów o wartości od 20 tys. PLN netto do 50 tys. PLN netto włącznie – trybu rozeznania rynku opisanego w sekcji 6.2.1 Wytycznych – dokumentowanie rozeznania rynku obejmuje co najmniej wydruk ogłoszenia o zamówieniu zamieszczonego na stronie internetowej wraz z otrzymanymi ofertami;
- w przypadku beneficjenta nie będącego podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy Pzp, w przypadku zamówień publicznych przekraczających wartość 50 tys. PLN netto – zasady konkurencyjności opisanej szczegółowo w sekcji 6.5 Wytycznych;
- w przypadku beneficjenta będącego podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy Pzp, w przypadku zamówień publicznych o wartości niższej od kwoty określonej w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp a jednocześnie przekraczającej 50 tys. PLN netto – zasady konkurencyjności opisanej szczegółowo w sekcji 6.5 Wytycznych.

Należy również pamiętać, przy dokonywaniu opisu przedmiotu zamówienia, iż nie powinien odnosić się on do określonego wyrobu lub źródła lub znaków towarowych, patentów, rodzajów lub specyficznego pochodzenia, chyba że takie odniesienie jest uzasadnione przedmiotem zamówienia publicznego i został określony zakres równoważności. Powyższe ma na celu zapewnienie zachowania uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a także działania zgodnie z warunkami i procedurami określonymi w Wytycznych.

7. CZY WKŁAD WŁASNY JEST ROZLICZANY W TAKI SPOSÓB, ŻE KAŻDY WYDATEK W PROJEKCIE JEST ROZLICZANY PROPORCJĄ 85%-15% BEZ WYODRĘBNIANIA ODDZIELNEJ PULI?

Tak, każdy wydatek (a także wkład niepieniężny) jest rozliczany we wnioskach o płatność w proporcji 85%-15%.

8. CZY KOSZT DZIERŻAWY GRUNTÓW PRYWATNYCH, NA KTÓRYCH BĘDZIE REALIZOWANA CZĘŚĆ DZIAŁAŃ OCHRONNYCH IN SITU JEST KWALIFIKOWALNY W DZIAŁANIU 2.4.1/1/2016 I CZY OBOWIĄDUJE LIMIT 10% WYDATKÓW KWALIFIKOWALNYCH?
w ramach POIiŚ 2014-2020 punkt 1 lit. e:

łącznie kwota wydatków kwalifikowalnych związanych bezpośrednio z nabyciem nieruchomości (...), a więc w szczególności:

- wydatków poniesionych na nabycie innych tytułów prawnych do nieruchomości (np. ograniczone prawo rzeczowe, najem, dzierżawa, użytkowanie), nie może przekraczać 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu (...). Podniesienie wysokości przedmiotowego limitu może mieć miejsce także w przypadku projektów związanych

z ochroną środowiska naturalnego – decyzja w przedmiotowej kwestii należy do IZ PO/IP PO/IW PO i podejmowana jest nie później niż na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.

Warunki kwalifikowania wydatków dotyczących najmu/dzierżawy wynikają z podrozdziału 7.4.4 Wytycznych:

Przez wydatki poniesione na nabycie innego tytułu prawnego do nieruchomości należy rozumieć (...) wydatki poniesione na nabycie tytułów prawnych o charakterze obligacyjnym (np. najem, dzierżawa) (...)

Wydatki te mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

a) tytuł prawny jest zgodny z wymaganiami właściwej IP lub IP/II/IW w odniesieniu do dopuszczalnych tytułów prawnych dla danego rodzaju inwestycji,

b) nieruchomość, w odniesieniu do której nabyto dane prawo, jest niezbędna dla realizacji projektu i zostanie bezpośrednio wykorzystana do realizacji projektu; w związku z powyższym nawet jeśli np. ze względów własnościowych nie jest możliwe nabycie prawa jedynie tej części nieruchomości, która będzie wykorzystana bezpośrednio do realizacji projektu, ale konieczne jest nabycie prawa do dodatkowej powierzchni, to ta część wydatku na nabycie prawa, która dotyczy części nieruchomości niewykorzystanej bezpośrednio do realizacji projektu, nie może zostać uznana za wydatek kwalifikowalny,

c) suma płatności dokonanych w okresie realizacji projektu nie przekracza rynkowej wartości tej nieruchomości – na wniosek uprawnionej instytucji beneficjent jest zobowiązany do przedstawienia dokumentów potwierdzających spełnienie tego wymogu (np. operat szacunkowy lub inny dokument umożliwiający obiektywną ocenę spełnienia tego warunku),

d) wydatek zadeklarowany jako kwalifikowalny nie przekracza wartości rynkowej tego prawa, za okres którego dotyczy – na wniosek uprawnionej instytucji beneficjent jest zobowiązany do przedstawienia dokumentów potwierdzających spełnienie tego wymogu (np. operat szacunkowy lub inny dokument umożliwiający obiektywną ocenę spełnienia tego warunku),

e) wydatek zadeklarowany jako kwalifikowalny dotyczy kwot przypadających do zapłaty za okres kwalifikowania wydatków (i rzeczywiście zapłaconych w tym okresie) – warunek ten nie ma zastosowania do ustanowienia służebności gruntowej lub służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem należnym i rzeczywiście zapłaconym w okresie kwalifikowania wydatków,

f) nabycie określonego tytułu prawnego do nieruchomości zostało przewidziane we wniosku o dofinansowanie i wskazane w umowie o dofinansowanie projektu,

g) wydatki są zgodne z postanowieniami umowy lub decyzji stanowiącej podstawę nabycia określonego tytułu prawnego.

9. CZY W OGŁOSZONYM KONKURSIE W RAMACH DZIAŁANIA 2.4 OCHRONA PRZYRODY I EDUKACJA EKOLOGICZNA TYP PROJEKTU 2.4.1 OCHRONA IN-SITU LUB EX-SITU

ZAGROŻONYCH GATUNKÓW I SIEDLISK PRZYRODNICZYCH, BENEFICJENTEM MOŻE BYĆ GMINA WIEJSKA ORAZ CZY MOŻNA ZŁOŻYĆ WNIOSEK NA USUWANIE BARSZCZU SOSNOWSKIEGO Z TERENU GMINY?

Zgodnie z katalogiem beneficjentów, określonym w Szczegółowym opisie osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020 oraz – na podstawie tego dokumentu – w punkcie 23 regulaminu konkursu, wnioski mogą składać m.in. jednostki administracji rządowej lub samorządowej (forma prawna – kod 132, kod 401, kod 403, kod 428, kod 429, kod 430, kod 431). Podane kody oznaczają formy prawne – zgodnie z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej określonych w §8 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej (Dz.U. 08 z 08 października 2014 roku, poz. 1353).

Jeśli chodzi natomiast o zakres projektu, to nie jest zadaniem Instytucji Wdrażającej ograniczanie zakresu wniosków złożonych w konkursie, ani też nie zaplanowano w tym celu odpowiednich narzędzi systemowych. Możemy jedynie wskazać na rodzaj wsparcia udzielanego w ramach działania 2.4.1.a (punkty 29-33 regulaminu konkursu, sekcja „Rodzaje projektów”), a przede wszystkim na cel, jakim musi być ochrona przyrody.

Cele i zakres projektu muszą być zgodnie z zapisami Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020. Planowane w ramach projektu zadania muszą w każdym przypadku mieć uzasadnienie w odniesieniu do celów projektu. W ramach typu projektów 2.4.1a mogą być realizowane działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych (ochrona in-situ lub ex-situ).

Ocena projektu przebiega na podstawie zatwierdzonych Kryteriów wyboru projektów, które stanowią załącznik do Regulaminu konkursu. Zgodnie z obowiązującym systemem oceny projekt musi uzyskać na etapie oceny merytorycznej I stopnia minimum 60% maksymalnej liczby punktów, tj. 59 punktów. Kluczowe są kryteria o dużej wadze i dużej maksymalnej punktacji, tj. kryteria 2 oraz 3 (Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody oraz Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji). Wnioskodawca musi wykazać, że planowany do realizacji projekt jest odpowiedzią na konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), a uzasadnienie projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych. Każde zaplanowane w projekcie działanie podlega ocenie pod kątem jego trafności, adekwatności i niezbędności z punktu widzenia założonych celów.

W odniesieniu do gatunków objętych działaniami ochronnymi w ramach projektu kryterium nr 8 (Znaczenie gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów) określa zasady przyznawania punktacji dla projektu w kontekście jego przedmiotu i zakresu merytorycznego. Priorytetowe będą projekty polegające na ochronie gatunków i siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, wymienione w dyrektywach (ptasiej i siedliskowej) oraz Czerwonych Księgach i Czerwonych Listach.

10. CZY DOSTĘPNE SĄ JUŻ WERSJE EDYTOWALNE WZORÓW DOT. TEGO NABORU (WNIOSEK, WZORY ZAŁĄCZNIKÓW ITP.) – NIE MOGĘ ICH ZNALEŹĆ NA STRONIE?

Poniżej link do zamieszczonej na stronie CKPŚ dokumentacji aplikacyjnej w wersji edytowalnej:

<http://www.ckps.lasy.gov.pl/dokumentacja-aplikacji-do-pobrania#.VyxuFytvVak>

11. CZY DOPUSZCZALNYM DZIAŁANIEM BYŁOBY PRZEPROWADZENIE MONITORINGU POPULACJI WYBRANEGO GATUNKU OWADA, DZIĘKI KTÓREMU WYZNACZONE BY ZOSTAŁY STANOWISKA TEGO GATUNKU.

Czy dopuszczalnym działaniem w ramach takiego projektu byłoby przeprowadzenie monitoringu populacji wybranego gatunku owada, dzięki któremu wyznaczone by zostały stanowiska tego gatunku. Z kolei wyznaczenie stanowisk tego gatunku umożliwiłoby prowadzenie działań ochrony czynnej i biernej?

Instytucja Wdrażająca na etapie naboru nie wpływa na przedmiot składanych w konkursie wniosków i nie ogranicza ich zakresu. Wymagane jest, aby zgłaszany projekt był zgodny z zapisami Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020 i służył ochronie przyrody – i z tego celu powinna wynikać potrzeba prowadzenia konkretnych działań oraz ich zakres. Istotne jest, aby wszystkie planowane zadania miały uzasadnienie w odniesieniu do celów projektu.

Szczegółowy opis osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020 określa cele oraz zakres wsparcia dla każdego działania i typu projektu. Celem działania 2.4 jest wzmocnienie mechanizmów służących ochronie przyrody. W ramach podtypu projektu 2.4.1a, którego dotyczy ogłoszony przez CKPŚ konkurs, powinny być realizowane działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych – ochrona in-situ lub ex-situ (zgodnie z sekcją Regulaminu konkursu „Rodzaje projektów” punkty od 29 do 33).

Ocena projektu, w tym jego zakresu i potrzeby realizacji, przebiega na podstawie Kryteriów wyboru projektów, które stanowią załącznik nr 4 do Regulaminu konkursu nr 2.4.1/1/2016. Regulamin, wraz z załącznikami, jest dostępny na stronie internetowej CKPŚ: <http://www.ckps.lasy.gov.pl/aktualne-nabory#.VyxwfCtvVak>.

Zgodnie z obowiązującym systemem oceny projekt musi uzyskać na etapie oceny merytorycznej I stopnia minimum 60% maksymalnej liczby punktów, tj. 59 punktów. Kluczowe są kryteria o dużej wadze i dużej maksymalnej punktacji, tj. kryteria 2 oraz 3 (Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody oraz Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji). Wnioskodawca musi wykazać, że planowany do realizacji projekt jest odpowiedzią na konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), a uzasadnienie projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych. Każde zaplanowane w projekcie działanie podlega ocenie pod kątem jego trafności, adekwatności i niezbędności z punktu widzenia założonych celów.

12. CZY DOTYCZY NAS 5-LETNI OKRES TRWAŁOŚĆ PROJEKTU?

Obowiązek zachowania trwałości projektu w okresie 5 lat jest obligatoryjny dla wszystkich projektów realizowanych ze środków POIiŚ. Obowiązki w tym zakresie nakłada na beneficjenta umowa o dofinansowanie, paragraf 16 „Trwałość projektu”.

13. CZĘŚĆ B.2 WNIOSKU – CZY NALEŻY PRZYPORZĄDKOWAĆ TYLKO JEDEN WSKAŹNIK? CZY WARTOŚĆ PROCENTOWĄ W TABELI WPISUJEMY PO PROSTU 40%, CZY OBLICZAMY WARTOŚĆ 40% OD WARTOŚCI PROJEKTU?

W punkcie B.2 wniosku należy w kolumnie „Fundusz Spójności” podać kwotę dofinansowania UE projektu. Kolumna „Wartość procentowa” zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku dotyczy wartości % budżetu UE przypadającej na dany kod. W działaniu 2.4 w punkcie B.2.1 wniosku możliwe są dwa kody: 085 (ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura) oraz 086 (ochrona, regeneracja i zrównoważone wykorzystanie obszarów Natura 2000). Zgodnie z instrukcją, gdy dla projektu właściwy jest więcej niż jeden kod (dla działania 2.4 mogą być to maksymalnie dwa kody), należy podać ich udział procentowy. Jeśli dokładnie połowa działań w projekcie przypada na kod 085, a połowa na kod 086, należy dla wymienić obydwie kody i podać dla nich wartość procentową po 50%. Jeśli na jeden kod przypada większy % budżetu projektu, wówczas ten kod podaje się w tabeli jako pierwszy, a następnie należy wpisać wartość % jaką ten kod stanowi w odniesieniu do całej kwoty dofinansowania projektu (np. 90%, a dla drugiego kodu będzie to 10%).

Dla pól B.2.2-B.2.6 wniosku w działaniu 2.4 możliwy jest tylko jeden kod, dlatego w kolumnie „Fundusz Spójności” należy każdorazowo dla tych pól wpisać kwotę dofinansowania UE, natomiast w kolumnie „Wartość procentowa” należy wpisać 100% (ponieważ cała kwota dofinansowania przypada na jeden kod).

14. INFORMACJA I PROMOCJA – CZY JEST PRECYZYJNIE OKREŚLONE W JAKIM ZAKRESIE MAJĄ BYĆ ZREALIZOWANE DZIAŁANIA?

Informacja i promocja – czy jest precyzyjnie określone w jakim zakresie mają być zrealizowane działania? Czy decyzja o tym, czy robimy konferencję, czy jedynie wydajemy ulotkę należy do beneficjenta? Czy są to działania obligatoryjne?

Wydatki na działania informacyjno-promocyjne nie są obowiązkowe i nie muszą stanowić elementu każdego projektu. Wydatki w tej kategorii muszą być ponoszone zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ 2014-2020 oraz Wytycznymi w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020. Planowane w ramach projektu działania informacyjno-promocyjne powinny odpowiadać wielkości projektu oraz brać pod uwagę jego cel i zakres, w tym uwzględnić jego potrzeby promocyjne i grupy docelowe.

W projektach przyrodniczych działania informacyjno-promocyjne często mają swoje uzasadnienie ze względu na konieczność edukacji społeczności lokalnej w zakresie potrzeb ochrony przyrody danego obszaru/gatunku, popularyzacji wiedzy na temat gatunku,

zmniejszenia antropopresji na cenny przyrodniczo obszar itp. Często też prowadzenie działań w projekcie nie jest możliwe bez udziału i zaangażowania określonych grup społecznych (np. rolników, właścicieli gruntów itp.). Informowanie społeczeństwa o działaniach realizowanych w projekcie przyrodniczym z reguły jest celowe i uzasadnione. Dobór narzędzi promocyjnych należy do beneficjenta, z zastrzeżeniem, że planowane działania powinny służyć osiągnięciu i utrzymaniu planowanego efektu ekologicznego projektu i zostać zaplanowane w sposób racjonalny i adekwatny do celu projektu.

Szczegółowe obowiązki w zakresie działań informacyjno-promocyjnych zawarto w załączniku do umowy o dofinansowanie pn. „Obowiązki informacyjne beneficjenta”. Dokument ten wskazuje na działania, które beneficjent musi obowiązkowo prowadzić w celu informowania opinii publicznej o uzyskanym dofinansowaniu. Są to między innymi: obowiązek stosowania odpowiednich oznakowań (logotypów) wszelkich publikacji, dokumentów publicznych i powstałych materiałów, obowiązek umieszczania plakatów lub tablic, obowiązek umieszczenia opisu projektu na stronie internetowej itp.

15. GDZIE ZNAJDZIEMY PRECYZYJNIE OKREŚLONY WSKAŹNIK REZULTATU STRATEGICZNEGO II OSI PRIORYTETOWEJ?

Gdzie znajdziemy precyzyjnie określony wskaźnik rezultatu strategicznego II osi priorytetowej? Jest on niezbędny do uzupełnienia części B.4.2. wniosku.

Katalog wskaźników obowiązkowych został opublikowany na stronie: <https://www.pois.gov.pl/strony/skorzystaj/katalog-wskaznikow-obowiazkowych-do-monitorowania-postepu-rzeczowego-projektow/>. W projekcie składanym w bieżącym konkursie należy zastosować wskaźniki właściwe dla działania 2.4.1a. Zgodnie ze wskazanym katalogiem są to:

Wskaźniki istotne dla realizacji celów interwencji:

- Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony (CI23) (ha) – wskaźnik rezultatu
- Liczba typów siedlisk objętych działaniami ochronnymi (szt.) – wskaźnik produktu
- Liczba gatunków objętych działaniami ochronnymi (szt.) – wskaźnik produktu

Wskaźniki informacyjne:

- Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) (EPC) – wskaźnik rezultatu
- Liczba nowo utworzonych miejsc pracy - pozostałe formy (EPC) – wskaźnik rezultatu
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) – wskaźnik produktu

16. CZĘŚĆ B.4.3. – W ZWIĄZKU Z TYM, ŻE W PUNKCIE OBOWIĄZKOWO NALEŻY ODNIEŚĆ SIĘ DO STRATEGII UE DLA REGIONU MB, CZY MOGĄ PAŃSTWO PODPOWIEDZIEĆ, GDZIE MOŻNA JĄ ZNALEŹĆ?

W punkcie B.4.3 wniosku należy odnieść się do Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego, jednak z zastrzeżeniem, że jeśli projekt nie wypełnia zapisów tejże strategii, należy to jasno zaznaczyć i nie powoduje to wykluczenia projektu z dalszej oceny. Pole B.4.3 ma służyć między innymi do oceny w kryterium horyzontalnym Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego.

Jeśli projekt nie wpisuje się w wymienioną strategię, nieprzyznanie punktów w tym kryterium nie oznacza odrzucenia projektu. W przedmiotowym kryterium można maksymalnie uzyskać 2 punkty, więc brak przyznania punktów w tym kryterium nie wpływa znacząco na wynik oceny.

Zgodnie z treścią kryterium 2 punkty uzyska projekt, który ma status projektu flagowego w ramach SUE RMB, natomiast 1 punkt otrzyma projekt, który przyczynia się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.

Informacje na temat Strategii, w tym wskaźników, można znaleźć tutaj: https://www.msz.gov.pl/pl/c/MOBILE/polityka_zagraniczna/baltyk/strategia/czym_jest_strategia/

Kryteria horyzontalne (Ponadregionalność projektu oraz Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego) zostały przyjęte i przegłosowane przez Komitet Monitorujący POIiŚ 2014-2020 i dotyczą jednakowo wszystkich wnioskodawców w całym Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko. W działaniu 2.4 wskazane kryteria horyzontalne będą spełnione sporadycznie, a w ocenie kryteriami w każdym przypadku stosowane jest literalne brzmienie opisu kryterium oraz zasad przyznawania punktacji.

17. DEKLARACJA ORGANU ODPOWIEDZIALNEGO ZA MONITORING OBSZARÓW NATURA 2000

Załączniki •Deklaracja organu odpowiedzialnego za monitoring obszarów Natura 2000 (jeśli dotyczy) – w jakich przypadkach dotyczy i na jakim etapie należy go dostarczyć? Uzyskaliśmy już pozytywną opinię służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody. •Deklaracja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną (jeśli dotyczy) – w jakich przypadkach dotyczy?

Obydwie deklaracje stanowią załączniki wymagane na etapie oceny merytorycznej II stopnia. Nie należy ich składać wraz z wnioskiem, w przeciwieństwie do pozytywnej opinii służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody, która stanowi obowiązkowy załącznik do wniosku o dofinansowanie.

Wskazane deklaracje wymagane są co do zasady dla każdego projektu POIiŚ. Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy projekt ma charakter nieinfrastrukturalny, a z jego zakresu wynika w sposób ewidentny, że nie będzie wywierał negatywnego wpływu na obszar Natura 2000 ani nie będzie oddziaływać na jednolitą część wód. Szczegółowy zakres załączników wymaganych na etapie oceny merytorycznej II stopnia będzie formułowany indywidualnie dla każdego projektu

i przekazywany każdemu wnioskodawcy pisemnie, wraz z informacją o skierowaniu projektu do dalszej oceny po opublikowaniu listy rankingowej (czyli po zakończeniu oceny merytorycznej I stopnia)

18. WYPEŁNIENIE CZĘŚCI F WNIOSKU JEST UWARUNKOWANE WYMOGIEM PRZEPROWADZENIA POSTĘPOWANIA OCENY ODDZIAŁYWANIA INWESTYCJI NA ŚRODOWISKO.

Wypełnienie Części F wniosku jest uwarunkowane wymogiem przeprowadzenia postępowania oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Mamy pozytywną opinię RDOŚ na temat projektu, nie ma w niej mowy o potrzebie stworzenia oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, czy na tej podstawie możemy uznać, że ta część wniosku nie odnosi się do naszego projektu?

Część F wniosku o dofinansowanie powinna być wypełniana przez wnioskodawcę w takim zakresie, w jakim dotyczy danego projektu oraz działania 2.4. Pola wniosku, które w działaniu 2.4 nie powinny być wypełnione, zostały oznaczone wyraźną adnotacją „nie dotyczy działania 2.4”. Pozostałe pola należy wypełnić w takim zakresie, w jakim dotyczą danego projektu. Wybrane pola części F wniosku są obligatoryjne dla każdego projektu, na przykład punkty F.1.1, F.1.2, F.4, F.5, F.8.2, F.8.3, F.9. Jeśli dla projektu nie ma potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, punkty F.2 oraz F.3 wniosku powinny zostać tak wypełnione, aby wskazywać na ten fakt. Na przykład, jeśli projekt nie zawiera w swoim zakresie przedsięwzięcia w rozumieniu ustawy ooś, w punkcie F.3.2 zgodnie z instrukcją należy przedstawić odpowiednie wyjaśnienie i przejść do pytania F.4.

Natomiast wypełnianie części F dodatkowo dotyczy sytuacji, kiedy w zakresie projektu występuje więcej niż jedno przedsięwzięcie w rozumieniu ustawy ooś – wówczas dla każdej decyzji środowiskowej należy wypełnić oddzielnie część F.

19. W JAKI SPOSÓB BENEFICJENT MA OBOWIĄZEK UDOKUMENTOWAĆ, ŻE PODCZAS TWORZENIA KOSZTORYSU ZROBIŁ ROZEZNANIE RYNKU?

W jaki sposób beneficjent ma obowiązek udokumentować, że podczas tworzenia kosztorysu zrobił rozeznanie rynku? I czy na etapie składania wniosku każdy koszt powinien zostać w ten sposób udowodniony?

Ocena budżetu projektu jest jednym z kryteriów merytorycznych I stopnia i polega na przyznaniu punktacji na podstawie przedstawionej przez Wnioskodawcę kalkulacji kosztów, metodyki szacowania kosztów, rzetelnych danych porównawczych oraz oceny ogólnej kosztu projektu w kontekście spodziewanych korzyści i planowanych efektów projektu. O ile w projekcie koszty nie zostały jeszcze poniesione, w dokumentacji aplikacyjnej Wnioskodawca powinien podać je w sposób szacunkowy i nie ma obowiązku dokumentowania przeprowadzenia rozeznania rynku, ani innych wymogów w tym zakresie. Przedstawiony budżet powinien zostać przygotowany w taki sposób i z taką dokładnością, aby umożliwić oceniającym przyznanie punktacji w kryterium 10. Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego. W szczególności w kryterium ocenie podlega, czy koszty działań standardowych (zarządzanie, działania informacyjno-promocyjne, zakup sprzętu i wyposażenia) oraz koszty zadań przyrodniczych, specyficznych dla projektu zostały oszacowane racjonalnie i nie budzą zastrzeżeń w kontekście spodziewanego efektu ekologicznego projektu.

20. CZY W RAMACH KONKURSU ZOSTAŁ WYZNACZONA JAKAŚ DOLNA I GÓRNA KWOTA, OD KTÓREJ I DO KTÓREJ MOŻNA SKŁADAĆ WNIOSEK?

W konkursie nie wyznaczono minimalnej i maksymalnej kwoty projektu.

21. W PROJEKCIE ZAPLANOWANO BUDOWĘ ŚCIEŻEK ROWEROWYCH W POROZUMIENIU Z TRZEMA GMINAMI – PODMIOTAMI UPOWAŻNIONYMI DO PONOSZENIA WYDATKÓW.

W projekcie zaplanowano budowę ścieżek rowerowych w porozumieniu z trzema gminami – podmiotami upoważnionymi do ponoszenia wydatków. Grunt pod inwestycję zostanie wydzierżawiony gminom. Czy do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć dokument potwierdzający prawo do dysponowania gruntami? Czy jest określony wzór umowy lub porozumienia zawieranego pomiędzy beneficjentem a podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków?

Zgodnie z zapisami Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ2014-2020 w ramach typu projektów 2.4.1a (którego dotyczy konkurs nr 2.4.1/1/2016) mogą być realizowane działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych (ochrona in-situ lub ex-situ), a celem nadrzędnym działania 2.4 jest wzmocnienie mechanizmów służących ochronie przyrody.

Planowane w ramach projektu zadania muszą służyć czynnej ochronie przyrody i mieć uzasadnienie w odniesieniu do celów projektu.

Wnioskodawca musi wykazać, że planowany do realizacji projekt jest odpowiedzią na konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), a uzasadnienie projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych.

Działania mogą dotyczyć w szczególności:

- ochrony in-situ lub restytucji gatunków zagrożonych wyginięciem,
- odtwarzania siedlisk i kształtowania warunków dla ich trwałego zachowania (m.in. poprzez poprawę warunków hydrologicznych, eliminację gatunków inwazyjnych, utrzymywanie/odtworzenie właściwej struktury gatunkowej siedlisk, powstrzymanie naturalnej sukcesji siedlisk nieleśnych),
- zmniejszenia presji na gatunki i siedliska m.in. poprzez ograniczanie dostępu do ostoi wybranych gatunków, właściwe ukierunkowanie ruchu turystycznego (budowa lub modernizacja małej infrastruktury służącej zabezpieczeniu obszarów chronionych przed nadmierną i niekontrolowaną presją turystów w tym: budowa lub modernizacja ścieżek dydaktycznych, ścieżek rowerowych, szlaków, parkingów, punktów widokowych, wież widokowych, zadaszeń),
- ochrony ex-situ lub wprowadzenia gatunków zagrożonych wyginięciem do siedlisk zastępczych.

W świetle powyższych informacji wydaje się zasadna weryfikacja planowanego zakresu projektu pod kątem związku z czynną ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk, ponieważ projekt w obecnym kształcie (budowa ścieżek rowerowych na terenie trzech gmin) niewątpliwie służy rozbudowie gminnej infrastruktury, natomiast budzi wątpliwości jego wpływ na ochronę zasobów przyrodniczych. Podkreślam, że zgodnie z kryteriami oceny dla

ogłoszonego konkursu, promowane są projekty zawierające realizację zaleceń zapisanych w dokumentach zarządczych, np. PZO dla obszarów Natura 2000. Oczywiście budowa infrastruktury typu ścieżki rowerowe może być jednym z elementów projektu, jednak nie może być elementem kluczowym.

W konkursie 2.4.1./1/2016 listę dokumentów do wniosku o dofinansowanie określa załącznik nr 2 do Regulaminu konkursu, zamieszczony na stronie CKPŚ pod adresem:

<http://www.ckps.lasy.gov.pl/aktualne-nabory#.VzlbbCtvVfc>

Są to następujące załączniki:

- Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze, na którym realizowany będzie projekt.
- Plan realizacji projektu.
- Mapa, na której wskazano obszar projektu oraz dane geograficzne.
- Harmonogram realizacji projektu.
- Dokument potwierdzający umocowanie przedstawiciela Wnioskodawcy, który podpisał wniosek i załączniki, do działania w jego imieniu i na jego rzecz.
- Oświadczenie potwierdzające, że wydatki poniesione przez podmiot upoważniony spełniają warunki kwalifikowania wydatków lub porozumienie/umowa pomiędzy wnioskodawcą a danym podmiotem, na podstawie której staje się on podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych w przyszłości w ramach danego projektu.
- Statut pozarządowej organizacji ekologicznej (jeśli dotyczy).
- Oświadczenie o niezaleganiu z informacją wobec rejestrów prowadzonych przez GDOŚ (jeśli dotyczy).
- Analiza natężenia ruchu turystycznego i jego wpływu na siedliska i gatunki (jeśli dotyczy).
- Oświadczenie o nieubieganiu się o dofinansowanie z innych programów operacyjnych w zakresie objętym wnioskiem.

Na etapie składania wniosku nie jest wymagane przedstawienie dokumentów potwierdzających prawo do dysponowania gruntami lub obiektami na cele inwestycji, natomiast wymóg taki jest postawiony przy składaniu załączników do oceny merytorycznej II – zgodnie z załącznikiem nr 3 do Regulaminu konkursu, zamieszczonym pod adresem jak wyżej.

CKPŚ nie określa wzoru porozumienia, ani umowy pomiędzy beneficjentem a podmiotem upoważnionym. Umowa powinna precyzyjnie określać podział zakresu prac i obowiązków stron, wynikających z realizacji projektu i zachowania jego trwałości, a także jasno i szczegółowo regulować kwestię rozliczeń między podmiotami, tj. np. czy beneficjent przekaże podmiotowi upoważnionemu refundację otrzymaną od IW za wydatki poniesione przez ten podmiot, czy też nie – wydatki poniesione przez podmiot upoważniony będą w tym drugim przypadku stanowiły wkład własny do projektu. Przy konstruowaniu umów z podmiotami upoważnionymi należy zweryfikować, czy drugie rozwiązanie będzie zgodne z obowiązującymi obie strony umowy regulacjami i zasadami gospodarowania środkami finansowymi.

22. CZY ANALIZA NATĘŻENIA RUCHU TURYSTYCZNEGO POWINNA MIEĆ FORMĘ OPRACOWANIA WYKONANEGO PRZEZ EKSPERTA NP. PRZYRODNICZEGO?

Analiza ruchu turystycznego może być opracowana przez Państwa we własnym zakresie. Opracowanie powinno opierać się na wiarygodnych danych, określonych w wyniku badań w terenie i zawierać informacje uzasadniające potrzebę podjęcia działań zaplanowanych w projekcie, w tym:

- analizę poziomu ruchu turystycznego na obszarze/ach, na którym/ych podejmowane będą działania w ramach projektu (trasy/natężenie/formy ruchu turystycznego) i opis dynamiki jego zmian;
- lokalizację, opis stanu gatunków i/lub siedlisk zagrożonych ze strony nadmiernej i niekontrolowanej presji turystów, z uwzględnieniem ich statusu ochronnego oraz znaczenia dla europejskich lub krajowych zasobów; opis strat wartości przyrodniczych na danym obszarze spowodowanych nadmierną i niekontrolowaną presją turystów; informacje nt. lokalizacji i parametrów planowanych obiektów, ich funkcji w ograniczaniu niekorzystnych oddziaływań ze strony ruchu turystycznego na gatunki i siedliska będące przedmiotem projektu;
- mapę obrazującą presję turystyczną na gatunki i siedliska, a także mapę pokazującą lokalizację planowanej małej infrastruktury turystycznej.

23. CZY DLA POTENCJALNYCH PARTNERÓW PROJEKTU, JAKIMI MOGĄ BYĆ NADLEŚNICTWA PRYZNANA POMOC PUBLICZNA MA CHARAKTER POMOCY PUBLICZNEJ, A ZE WZGLĘDU NA JEJ ROZMIAR JEST TO POMOC DE MINIMIS?

Jesteśmy zdania, że wsparcie finansowe udzielane w ramach działania 2.4 POIiŚ 2014-2020 na działania z zakresu ochrony przyrody nie będzie posiadało znamion pomocy publicznej z uwagi na brak wymiernych korzyści uzyskiwanych przez beneficjentów, a także brak zakłócenia konkurencji i brak wpływu na wymianę handlową wewnątrz UE. Zakładamy, że w przypadku podmiotów prowadzących zarówno działalność gospodarczą jak i niegospodarczą (np. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe) planowane wsparcie dotyczyć będzie wyłącznie działalności niegospodarczej i nie będzie wpływać na ich działalność gospodarczą. W celu zyskania pewności prawnej w lutym br. zgłoszony został Komisji Europejskiej formularz notyfikacji negatywnej, na razie pozostający bez odpowiedzi ze strony Komisji.

Szczegółowy opis programu operacyjnego zakłada, że w przypadkach wątpliwych, w których zachodzi ryzyko wpływu wsparcia udzielonego dla projektu na konkurencję, gdy dofinansowanie stanowić będzie niewielką wartość, pomoc zostanie potraktowana jako pomoc de minimis. Jeśli nie będą spełnione warunki dla pomocy de minimis, konieczna będzie notyfikacja indywidualna pomocy publicznej dla projektu.

24. CZY W RAMACH PROJEKTU MOŻEMY ZAPLANOWAĆ BUDOWĘ ŚCIEŻEK TURYSTYCZNYCH W CELU KANALIZACJI RUCHU TURYSTYCZNEGO ORAZ OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH, A TAKŻE ZADANIE WYNIKAJĄCE Z PZO DLA REZERWATU PRZYRODY?

Celem projektów realizowanych w ramach działania 2.4.1a jest ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych, w szczególności działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych.

W ramach działania finansowane będą projekty służące czynnej ochronie siedlisk przyrodniczych i gatunków zagrożonych w skali Europy i kraju w odniesieniu do parków narodowych i obszarów Natura 2000 oraz, w ramach kompleksowych projektów ponadregionalnych, leżących poza ww. obszarami. Główny nacisk zostanie położony na wsparcie działań wynikających z dokumentów zarządczych dla ww. obszarów, przygotowanych zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zadanie polegające na wdrażaniu zapisów planów zadań ochronnych ustanowionych dla obszarów Natura 2000 w pełni wpisuje się w działanie 2.4, a także w kryterium merytoryczne I nr 1 Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska. Zasadność realizacji zadań ochronnych wynikających z planów ochrony Natura 2000 nie ulega wątpliwości. Zadanie polegające na budowie ścieżek rowerowych nie wpisuje się już w tak oczywisty sposób w kryteria. W przypadku takiego zadania konieczne jest wykazanie, że na danym obszarze istnieje presja turystyczna na konkretne gatunki lub siedliska, precyzyjne określenie efektu ekologicznego (tzn. wykazanie, że stan zachowania gatunku lub siedliska poprawi się w wyniku realizacji projektu) oraz zaproponowanie metod oceny tego efektu. Bez wymienionych powyżej elementów zadanie polegające na budowie ścieżek rowerowych może zostać ocenione jako niesłużące ochronie przyrody, a rozwojowi turystyki, a zatem nie może być przedmiotem wsparcia w działaniu 2.4.

Zwracam uwagę, że w związku z aktualizacją Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020 (zmiana z 13.04.2016) ze wsparcia POIiŚ zostały wyłączone: „obszary Natura 2000 leżące na terenach rezerwatów i parków krajobrazowych, jeśli działania ochronne dla Natury 2000 zostały zaplanowane do realizacji przez dany typ beneficjenta w ramach regionalnych programów operacyjnych”. Należy więc zweryfikować, czy zaplanowane przez Państwa działania mogłyby zostać sfinansowane z regionalnego programu operacyjnego – w takim przypadku nie będą mogły zostać sfinansowane z POIiŚ. Cytowany zapis wprowadziliśmy do regulaminu konkursu, w punkcie 30.

Jeśli chodzi o ocenę zakresu projektu, to nie jest zadaniem Instytucji Wdrażającej ograniczanie zakresu wniosków złożonych w konkursie, ani też nie zaplanowano w tym celu narzędzi systemowych. Możemy jedynie wskazać na rodzaj wsparcia udzielanego w ramach działania 2.4.1.a (punkty 29-33 regulaminu konkursu, sekcja „Rodzaje projektów”), a przede wszystkim na cel, jakim musi być ochrona przyrody. Wnioskodawca powinien wykazać, że planowany do realizacji projekt jest odpowiedzią na konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), a uzasadnienie projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych.

25. W PRZYPADKU KIEDY NA JEDNYM OBSZARZE WYSTĘPUJE NATURA 2000 I PARK KRAJOBRAZOWY, CZY NALEŻY PRZEDSTAWIĆ OPINIĘ RDOŚ JAKO SŁUŻB ODPOWIEDZIALNYCH ZA OCHRONĘ PRZYRODY NA DANYM OBSZARZE CZY JESZCZE DYREKTORA PARKU?

Zwracam uwagę na zapis Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ 2014-2020: „W ramach działania nie mogą być finansowane działania ochronne zaplanowane dla obszarów Natura 2000 leżących na terenach rezerwatów i parków krajobrazowych, jeśli takie działania zostały zaplanowane do realizacji przez dany typ beneficjenta w ramach regionalnych programów operacyjnych”. Należy więc zweryfikować, czy zaplanowane przez Państwa

działania mogłyby zostać sfinansowane z regionalnego programu operacyjnego – w takim przypadku nie będą mogły zostać sfinansowane z POIiŚ. Cytowany zapis wprowadziliśmy do regulaminu konkursu w punkcie 30.

Jeśli zaplanowane działania nie mogłyby być finansowane z regionalnego programu operacyjnego, w naszym konkursie w opisanym przypadku wymagamy opinii właściwego RDOŚ, jako organu sprawującego nadzór nad obszarem Natura 2000.

26. CZY W RAMACH PROJEKTU MOŻLIWE JEST PARTNERSTWO RDOŚ I JEDNOSTEK LASÓW PAŃSTWOWYCH?

Niestety nie jest możliwe partnerstwo w rozumieniu art. 33 ustawy wdrożeniowej (Szczegółowy opis programu nie dopuszcza takiej możliwości dla działania 2.4). Możliwe jest natomiast uczestnictwo w projekcie innego podmiotu, znajdującego się w katalogu podmiotów uwzględnionych w regulaminie konkursu (figuruje tam jednostki organizacyjne LP oraz jednostki administracji rządowej, do których zalicza się RDOŚ) na zasadach podmiotu upoważnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych. Z takim podmiotem beneficjent wiodący powinien zawrzeć porozumienie lub umowę, określające podział zadań i obowiązków.

27. CZY ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ BUDOWY PRZEJŚĆ DLA GATUNKÓW Z RODZINY PILCHOWATYCH?

Nie ma ograniczeń, jeśli chodzi o gatunki zwierząt, o ile zostanie wykazana potrzeba w zakresie ich ochrony.

28. CZY ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ KWALIFIKOWANIA PODATKU VAT?

Teoretycznie VAT jest kwalifikowalny, o ile nie ma prawnej możliwości jego odzyskania. W praktyce może okazać się niemożliwe uznanie VAT za wydatek kwalifikowalny, jeśli dla części projektu będzie on niekwalifikowalny albo w sytuacji, gdy podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków będzie miał prawną możliwość jego odzyskania. Kwestie te będą szczegółowo analizowane na etapie oceny merytorycznej II stopnia, zarówno beneficjent wiodący jak i podmiot upoważniony mogą zostać zobligowani do przedstawienia indywidualnej interpretacji izby skarbowej.

29. CZY WYPALANIE WRZOSOWISKA NA OBSZARZE NATURA 2000 WYMAGAJĄ DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH?

Czy zakładane działania (wypalanie wrzosowiska na obszarze Natura 2000) wymagają uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach? (część F Wniosku). Czy w przypadku pozytywnej deklaracji organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 (załącznik 1) ocena taka nie jest wymagana?

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wymagana jest dla przedsięwzięć rozumianych jako zamierzenie budowlane lub inna ingerencja w środowisko polegająca na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu (...). Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych: przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (art. 71.1 Ustawy OoŚ – ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu

informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. 1235 ze zm.). W przypadku gdy nie została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach właściwy organ stwierdza brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Katalog przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko został zdefiniowany w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wraz z późn. zm. Rozpatrując konieczność uzyskania decyzji środowiskowej, należy przeanalizować w pierwszej kolejności, czy zakres planowanych do realizacji działań mieści się we wspomnianym katalogu. Dodatkowo należy mieć na uwadze katalog działań ujęty w załączniku nr I i II Dyrektywy OOS. O ile samo „wypalanie wrzosowisk” nie zostało wprost wymienione we wspomnianych katalogach, to należy również przeanalizować cały zakres działań inwestycyjnych planowanych do realizacji w ramach projektu.

Jednocześnie z uwagi na realizację planowanych działań na obszarze Natura 2000, należy rozważyć, czy zakres tychże działań nie będzie wymagał zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z przepisami Ustawy o ochronie przyrody – ochrona zasobów przyrodniczych na obszarach Natura 2000 opiera się przede wszystkim na ograniczaniu działań mogących w znaczący sposób pogorszyć właściwy stan ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Dodatkowo zgodnie z Ustawą OOS znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 jest rozumiane w szczególności jako oddziaływanie mogące pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, jako działania mogące wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, jak również mogące pogorszyć integralność obszary Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Z kolei zgodnie z art. 59 Ustawy OOS realizacja planowanego przedsięwzięcia innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, jeżeli:

przedsięwzięcie to może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie jest bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony;

obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 został stwierdzony przez organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia (art. 96.1 Ustawy OOS), który ma obowiązek rozważyć, czy przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

Po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje postanowienie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000 (Art. 98.1. Ustawy OOS).

W związku z powyższym, kierując się zasadą ostrożności, zaleca się wystąpienie do właściwego RDOŚ z wnioskiem o wydanie, w trybie art. 97 Ustawy OOS opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 dla planowanego przedsięwzięcia lub też w przypadku gdy planowane działania mogą negatywnie wpłynąć na siedliska i gatunki chronione w ramach obszaru Natura 2000, zaleca się wystąpienie

o uzgodnienie, w trybie art. 98 ust. 1 Ustawy O OŚ warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000.

Dodatkowo należy pamiętać, iż w przypadku gdy planowane do realizacji działania będą wymagały zgody na odstępstwo od ochrony gatunkowej, należy wystąpić do właściwego RDOŚ z wnioskiem o wydanie zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do gatunków zwierząt, roślin lub grzybów objętych ochroną (na podstawie m.in. art.56 Ustawy o ochronie przyrody).

Rolą RDOŚ jest ocena danego projektu pod kątem możliwości jego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony Natura 2000. Uzyskanie Deklaracji organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 (RDOŚ) potwierdza, iż projekt nie wpłynie negatywnie na przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000. Przy czym istotne jest, by stanowisko wyrażone w Deklaracji było odpowiednio merytorycznie i wyczerpująco uzasadnione.

30. CZY W PLIKU PRP POJAWIŁY SIĘ OGRANICZENIA ZNAKÓW?

Czy w pliku PRP pojawiły się ograniczenia znaków? Tekst nie mieści się w komórce, próba kopiowania z Worda do pliku PRP kończy się obcięciem części tekstu. Jak temu zaradzić?

Części opisowe w PRP mają ograniczenie do pojemności łącznie czterech komórek Excel – w miarę potrzeby należy rozszerzać wysokość każdego wiersza aż do określonego maksimum. Jest to ograniczenie celowe – taka pojemność komórki w naszej ocenie daje możliwość zawarcia w syntetycznej formie opisowych informacji o projekcie wymaganych w poszczególnych punktach PRP.

31. CZY MOŻLIWE JEST W TYM KONKURSIE SKŁADANIE 2 WNIOSKÓW PRZEZ JEDNEGO BENEFICJENTA?

Nie ma ograniczeń co do liczby wniosków składanych przez jeden podmiot w ramach tego samego konkursu.

32. CZY WYBÓR KONSORCJANTÓW NIE MUSI ODBYĆ SIĘ W TRYBIE KONKURSOWYM?

Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w projekcie nie musi być wybrany w trybie publicznego naboru. Beneficjent wiodący (który składa wniosek o dofinansowanie i który później podpisze umowę o dofinansowanie) oraz podmiot upoważniony muszą zawrzeć porozumienie regulujące kwestie wspólnej realizacji projektu.

CKPŚ nie określa wzoru porozumienia, ani umowy pomiędzy beneficjentem a podmiotem upoważnionym. Umowa powinna precyzyjnie określać podział zakresu prac i obowiązków stron, wynikających z realizacji projektu i zachowania jego trwałości, a także jasno i szczegółowo regulować kwestię rozliczeń między podmiotami, tj. np. czy beneficjent przekaze podmiotowi upoważnionemu refundację otrzymaną od IW za wydatki poniesione przez ten podmiot, czy też nie – wydatki poniesione przez podmiot upoważniony będą w tym drugim przypadku stanowiły wkład własny do projektu. Przy konstruowaniu umów z podmiotami upoważnionymi należy zweryfikować, czy drugie rozwiązanie będzie zgodne

z obowiązującymi obie strony umowy regulacjami i zasadami gospodarowania środkami finansowymi.

33. OD KIEDY MOŻNA PONOSIĆ WYDATKI KWALIFIKOWALNE OD MOMENTU PODPISANIA UMOWY O DOFINANSOWANIE?

Wnioskodawca, składając wniosek o dofinansowanie, określa w dokumentacji aplikacyjnej daty rozpoczęcia i zakończenia działań w projekcie. Po przejściu przez wszystkie etapy oceny wniosku i skierowaniu projektu do dofinansowania, zapisy te przenoszone są do umowy o dofinansowanie (paragraf 7 ust. 2 umowy o dofinansowanie).

Ramy czasowe kwalifikowalności wydatków dla POIiŚ 2014-2020 określono w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ 2014-2020 jako 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r. W regulaminie konkursu 2.4.1/1/2016 określono, że projekty powinny zakończyć się do 31 grudnia 2021 r.

Reasumując, okres trwania projektu określa Wnioskodawca w dokumentacji aplikacyjnej. Aby wydatki poniesione w projekcie były kwalifikowalne w POIiŚ 2014-2020, muszą mieścić się w ramach czasowych określonych w Wytycznych i w regulaminie konkursu.

34. CZY JAKO ZAŁĄCZNIK NR 6 DO WNIOSKU O DOFINANSOWANIE MOŻNA PRZEDSTAWIĆ CZTEROSTRONNE POROZUMIENIE?

Czy jako załącznik nr 6 do wniosku o dofinansowanie można przedstawić czterostronne porozumienie zawarte między podmiotami upoważnionymi do ponoszenia wydatków, a beneficjentem wiodącym na potrzeby realizacji projektu?

Na etapie składania wniosku o dofinansowanie możliwe jest przedstawienie w ramach załącznika nr 6 ramowego porozumienia pomiędzy beneficjentem wiodącym a podmiotem upoważnionym/podmiotami upoważnionymi do ponoszenia wydatków w projekcie. Takie porozumienie stanowi deklarację woli stron do wspólnej realizacji projektu i może zawierać zapisy o charakterze ogólnym, ale na etapie oceny merytorycznej II stopnia wnioskodawca zostanie poproszony o przedstawienie szczegółowego porozumienia (w formie dowolnej np. aneksu, załącznika lub odrębnego porozumienia), regulującego zakres obowiązków poszczególnych podmiotów, przepływy finansowe pomiędzy nimi, strukturę własności majątku oraz kwestie związane z utrzymaniem trwałości projektu. W odpowiednich polach wniosku o dofinansowanie i planu realizacji projektu należy zamieścić informacje na temat podmiotów upoważnionych i ich roli w projekcie.

35. CZY ISTNIEJE WZÓR DOKUMENTU POTWIERDZAJĄCEGO PRAWO DO DYSPONOWANIA GRUNTAMI LUB OBIEKTAMI NA CELE INWESTYCJI LUB ZGODĘ PODMIOTU POSIADAJĄCEGO TYTUŁ PRAWNY DO TERENU NA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ NA TYM TERENIE (WYMAGANA DOKUMENTACJA DO ZŁOŻENIA NA ETAPIE OCENY MERYTORYCZNEJ II STOPNIA)?

Nie zostały opublikowane wzory takich dokumentów. Dokument taki stanowić może porozumienie z zarządcą gruntu lub obiektu, na którym realizowany będzie projekt.

36. GDZIE MOGĘ POBRAĆ WZORY LOGOTYPÓW DO TEGO PROGRAMU? PROSZĘ O POMOC W SPRAWIE ZASAD ICH UMIESZCZANIA.

Dokumentacja aplikacyjna, którą składają Państwo w konkursie, została oznakowana zgodnie z zasadami obowiązującymi w perspektywie finansowej 2014-2020.

Obowiązujące zasady w zakresie informacji i promocji, w tym wzory logotypów do pobrania, zostały zamieszczone pod linkiem:

<http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/promocja/zasady-promocji-i-oznakowania-projektow/>

Zasady obowiązujące beneficjenta w tym zakresie będą stanowiły także załącznik do umowy o dofinansowanie. Wzór umowy wraz z załącznikami można znaleźć tutaj:

<http://www.pois.gov.pl/strony/skorzystaj/wzory/umowa-o-dofinansowanie-dla-sektora-srodowiska-ogolna/>

37. JAKI JEST WŁAŚCIWY ADRES E-MAIL DO KONTAKTU Z CKPŚ W TRAKCIE PISANIA WNIOSKU?

Zgodnie z regulaminem konkursu, punkt 150, instytucja organizująca konkurs udziela informacji i wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu drogą pisemną poprzez pocztę elektroniczną. Pytania należy kierować na adres: ochronaprzyrody@ckps.lasy.gov.pl. Odpowiedzi udzielane są indywidualnie, bez zbędnej zwłoki, a ponadto są publikowane na stronie internetowej www.ckps.lasy.gov.pl.

38. CZY POZWOLENIE NA BUDOWĘ NALEŻY PRZEDŁOŻYĆ PRZED PODPISANIEM UMOWY O DOFINANSOWANIE?

Czy pozwolenie na budowę, dla działań, które zostaną rozpoczęte po podpisaniu umowy, należy przedłożyć do dnia podpisania umowy o dofinansowanie, czy też istnieje możliwość przedłożenia go w późniejszym terminie?

Dla działań o charakterze inwestycyjnym, których realizacja już się rozpoczęła, wymagane prawem pozwolenia należy obowiązkowo dostarczyć na etapie oceny merytorycznej II stopnia. Dla działań inwestycyjnych, których realizacja planowana jest w przyszłości, dopuszczalne jest przedłożenie harmonogramu dostarczania zgód i pozwoleń, który będzie zawierał kompletną listę pozwoleń wraz z proponowanymi terminami ich uzyskania i dostarczenia kopii do CKPŚ. Harmonogram ten jest przedmiotem oceny w kryterium merytorycznym II stopnia nr 4 Gotowość techniczna projektu do realizacji na poziomie wymaganym dla danego priorytetu/działania POIiŚ.

W ramach tego kryterium nie sformułowano wymogu dostarczenia obligatoryjnie dla POIiŚ wszystkich pozwoleń przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, zatem dopuszczalne jest ich dostarczenie w terminie późniejszym, zgodnie z kształtem planowanego projektu. Ocenie w tym kryterium będzie podlegać realność terminów podanych w harmonogramie na dostarczenie wymaganych pozwoleń w kontekście zakresu projektu, okresu trwania projektu, stopnia przygotowania projektu pod względem technicznym i administracyjnym oraz stanu

zaawansowania prac, w odniesieniu do możliwości zrealizowania projektu w założonym terminie.

39. CZY MOGĄ BYĆ KWALIFIKOWALNE KOSZTY REMONTU DRÓG GRUNTOWYCH?

Czy kosztem kwalifikowanym będą roboty budowlane związane z remontem dróg gruntowych, polegające na utwardzeniu ich kruszywem, udroźnieniu lub odbudowie przepustów, wyprofilowaniu rowów przydrożnych? Jest to wydatek niezbędny przy projektowaniu szlaków rowerowych.

Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ 2014-2020 wydatek może być kwalifikowalny, jeśli między innymi jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu. Musi też spełniać wymogi Wytycznych określone dla poszczególnych kategorii kosztów, musi zostać poniesiony zgodnie obowiązującymi przepisami prawa, w sposób racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji etc.

W kontekście regulacji zawartych w Wytycznych nie ma przeciwwskazań, aby uznać wskazane przez Państwa wydatki za potencjalnie kwalifikowalne, pod warunkiem spełnienia wymogów wynikających z Wytycznych. We wniosku o dofinansowanie należy wykazać, że planowane wydatki są niezbędne do osiągnięcia celów projektu, a także, że zaproponowane zadania są adekwatne z punktu widzenia potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk, ekosystemów). Kwestia adekwatności zaplanowanych zadań w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb ochronnych gatunków i siedlisk, dobór materiałów oraz ocena wysokości kosztów w stosunku do efektu ekologicznego są przedmiotem oceny merytorycznej I stopnia.

Z przedstawionego przez Państwa opisu zadania wynika, że wskazany zakres robót jest uzasadniony w przypadku budowy turystycznych szlaków rowerowych, natomiast wątpliwość może wzbudzać fakt, w jaki sposób budowa szlaku rowerowego ma służyć ochronie przyrody (w odniesieniu do potrzeb ochronnych konkretnych gatunków lub siedlisk). W świetle powyższych informacji wydaje się zasadna weryfikacja planowanego zakresu projektu pod kątem związku z czynną ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk, ponieważ w obecnym kształcie zadanie niewątpliwie służy rozbudowie infrastruktury turystycznej, natomiast budzi wątpliwości wpływ projektu na ochronę zasobów przyrodniczych. Zgodnie z kryteriami oceny dla działania 2.4.1a, promowane są projekty zawierające realizację zaleceń zapisanych w dokumentach zarządczych, np. PZO dla obszarów Natura 2000. Oczywiście budowa infrastruktury może być jednym z elementów projektu, jednak nie powinna być elementem kluczowym.

40. CZY DOSTĘPNE SĄ WERSJE EDYTOWALNE WNIOSKU I ZAŁĄCZNIKÓW DO WNIOSKU?

Dokumentacja aplikacyjna do pobrania znajduje się pod linkiem <http://www.ckps.lasy.gov.pl/dokumentacja-aplikacji-do-pobrania#.V1-UYmxtqUk>.

41. CZY NADLEŚNICTWO MOŻE DO PROJEKTU UŻYĆ SADZONEK Z WŁASNEJ SZKÓŁKI?

Użycie na cele realizacji projektu sadzonek z własnej szkółki można rozliczyć jako wkład niepieniężny. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków POIiŚ 2014-2020

wkład niepieniężny może polegać na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy. Sadzonki stanowią surowiec (materiał) i mogą stanowić wkład niepieniężny, pod warunkiem zachowania zasad kwalifikowalności opisanych w Wytycznych (w szczególności rozdział 6.10), w tym dokonania rzetelnej wyceny wkładu niepieniężnego. Użycie na cele realizacji projektu sadzonek z własnej szkółki można rozliczyć jako wkład niepieniężny. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków POIiŚ 2014-2020 wkład niepieniężny może polegać na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy. Sadzonki stanowią surowiec (materiał) i mogą stanowić wkład niepieniężny, pod warunkiem zachowania zasad kwalifikowalności opisanych w Wytycznych (w szczególności rozdział 6.10), w tym dokonania rzetelnej wyceny wkładu niepieniężnego.

42. CZY W RAMACH PRZESTRZEGANIA ZASADY KONKURENCYJNOŚCI JEST MOŻLIWE ZAKUPIENIE SADZONEK Z INNEGO NADLEŚNICTWA?

Na wstępie należy wskazać, iż wydatkiem kwalifikowalnym jest wydatek, który został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Zamawiający, będący podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „ustawą Pzp”, chcąc udzielić zamówienia (np. na dostawę sadzonek drzew) w zależności od wartości szacunkowej zamówienia zobowiązany jest do zastosowania odpowiedniej procedury zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ na lata 2014-2020 zwanymi dalej „wytycznymi w zakresie kwalifikowalności”, tj. rozeznania rynku, zasady konkurencyjności albo trybów określonych w ustawie Pzp.

Tym samym należy stwierdzić, iż na gruncie wytycznych w zakresie kwalifikowalności, jak również ustawy Pzp, brak jest możliwości udzielenia zamówienia na dostawę sadzonek drzew bezpośrednio danemu wykonawcy (nadleśnictwu) bez zastosowania odpowiedniej procedury. Jednocześnie należy podkreślić, iż zamawiający zobowiązany jest do sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia w sposób nieutrudniający uczciwej konkurencji oraz nieograniczający dostępu potencjalnym wykonawcom do zamówienia.

Niniejsza odpowiedź jest sporządzona w oparciu o brzmienie wytycznych w zakresie kwalifikowalności oraz ustawy Pzp aktualnych na dzień 13.06.2016 r.

43. CZY MOŻNA W PROJEKCIE UWZGLĘDNIĆ KOSZTY WYCIĘCIA DRZEW (GATUNKÓW OBCYCH)?

Czy sprzedaż drewna stanowił przychód w projekcie? Czy można użyć takiego surowca np. do wykonania elementów infrastruktury? Czy to nie zmniejszy kosztów, czyli nie da przychodu? Co z usuwanymi zakrzaczeniami? Czy trzeba zostawiać na miejscu, czy można sprzedać (uwaga na niewielki, ale przychód?).

Koszty wycinki drzew mogą być ujęte jako wydatki kwalifikowalne w projekcie, jeśli spełniają wymogi określone w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ na

lata 2014-2020, tj. między innymi są niezbędne do realizacji celów projektu. Natomiast sprzedaż pozyskanego w ten sposób drewna i/lub sprzedaż usuniętych w ramach projektu zakrzaczeń należy rozpatrywać w kontekście zapisów art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 (tzw. rozporządzenie ogólne) oraz Podrozdziału 6.9 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ na lata 2014-2020. Zgodnie z zapisami ww. dokumentów sprzedaż tak pozyskanego drewna jest dozwolona, jednak przychody z tego tytułu będą pomniejszać wydatki kwalifikowalne w projekcie. Przychody takie powinny Państwo wykazać nie później niż w momencie składania wniosku o płatność końcową, natomiast nie ma obowiązku wykazywania ich już na etapie składania wniosku o dofinansowanie.

Nie ma regulacji, które uniemożliwiłyby wykorzystanie w ramach projektu drewna pozyskanego w wyniku wycinki zadrzewień. Wykorzystanie własnych surowców nie będzie w tym przypadku uznane za wystąpienie przychodu w projekcie. Pozyskane drewno może stanowić Państwa wkład niepieniężny w projekcie pod warunkiem uwzględnienia takiego wkładu we wniosku o dofinansowanie oraz spełnienia warunków określonych w Podrozdziału 6.10 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ na lata 2014-2020 (m.in. należyte potwierdzenie wartości wkładu, wartość wkładu nie przekracza stawek rynkowych, wartość i dostarczenie wkładu może być poddana niezależnej weryfikacji).

Wszelkie potencjalne przychody w projekcie z tytułu np. sprzedaży drewna lub innych surowców powinny być pokazane, a także uwzględnione w wycenie zlecanej usługi po to, by uniknąć zarzutu wystąpienia korzyści gospodarczej, co jest jedną z przesłanek uznania wsparcia za pomoc publiczną.

44. CZY PODJĘCIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OCHRONY GATUNKU STANOWI PRZESŁANKĘ DO PRYZNANIA PUNKTÓW PODCZAS OCENY MERYTORYCZNEJ I STOPNIA?

Chodzi o przyznanie punktów w kryterium „Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska”. Czy przyznanie punktów nastąpi, jeżeli zaplanowane działania zostały ujęte w dokumencie zamieszczonym na stronie GDOŚ?

Jeśli w zakresie projektu znajdują się działania ochronne wynikające z dokumentów zarządczych dla danego gatunku lub siedliska, czyli w programie ochrony gatunku, planie ochrony lub planie zadań ochronnych, stanowi to podstawę do przyznania punktów w kryterium merytorycznym I stopnia nr 1 Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska.

Przez programy ochrony gatunku rozumie się dokumenty wynikające z art. 57 ustawy o ochronie przyrody, zatwierdzone przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Są one publikowane na stronie: <http://www.gdos.gov.pl/programy-ochrony-gatunkow-zagrozonych-wyginieciem>

45. CZY KOSZTY INWENTARYZACJI MOŻNA UWZGLĘDNIĆ W KOSZTACH PROJEKTU?

Chcemy zlecić inwentaryzację przyrodniczą w celach kontynuacji projektu i trwałości w przyszłości. Inwentaryzacja odbyłaby się w pierwszym roku projektu. Dane z inwentaryzacji

posłużą do kontynuacji działań w ramach projektu po jego zakończeniu, zachowania trwałości i jego rozbudowy.

Jeśli chodzi o ocenę zakresu projektu, to nie jest zadaniem Instytucji Wdrażającej ograniczanie zakresu zadań zaplanowanych w projektach, ani tym bardziej wskazywanie zadań, które mogą lub nie mogą zostać sfinansowane ze środków UE. Możemy jedynie wskazać na rodzaj wsparcia udzielanego w ramach działania 2.4.1.a (punkty 29-33 regulaminu konkursu, sekcja „Rodzaje projektów”), a przede wszystkim na cel, jakim musi być ochrona przyrody. Wnioskodawca powinien wykazać, że planowany do realizacji projekt jest odpowiedzią na konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), a uzasadnienie projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych. Wszystkie zadania zaplanowane w projekcie podlegają ocenie pod kątem ich zasadności i adekwatności z punktu widzenia celów projektu.

Z tego względu inwentaryzacja może być kosztem kwalifikowalnym w projekcie, jeśli taki koszt zostanie należycie uzasadniony i jest niezbędny do osiągnięcia celów projektu. Jeśli natomiast inwentaryzacja nie służy bezpośrednio celom projektu, z dużym prawdopodobieństwem zostanie oceniona jako zadanie niecelowe i projekt może uzyskać w toku oceny rekomendację polegającą na usunięciu takiego zadania z zakresu projektu.

Jednocześnie podkreślam, że każdy projekt jest oceniany kompleksowo przez niezależnych ekspertów, a każdy z Wnioskodawców musi mieć zapewnione równe szanse w tym zakresie. Wstępny zarys projektu nie pozwala na wiążącą ocenę, czy wszystkie kryteria zostaną spełnione na etapie złożenia pełnego wniosku o dofinansowanie.

46. CHCEMY WYDAĆ NA KONIEC REALIZACJI PROJEKTU „PODRĘCZNIK DOBRYCH PRAKTYK” – CZY TEGO TYPU DZIAŁANIE MOŻE ZOSTAĆ UJĘTE W KOSZTACH?

Chcemy przy wykorzystaniu czujników monitorować ruch pieszy, rowerowy, samochodowy. Chodzi o to, żeby porównać ruch przy nowo powstałych obiektach z ruchem tam, gdzie zależy nam, żeby nie wchodziło w teren.

Każdy projekt jest oceniany kompleksowo, jako całość, przez niezależnych ekspertów. Każde zadanie w projekcie podlega weryfikacji z punktu widzenia celu projektu, jakim w działaniu 2.4 musi być ochrona przyrody. Jeśli projekt ma służyć ograniczeniu negatywnej presji turystów na przyrodę, na podstawie przedstawionego opisu zadania można wnioskować, że planowany monitoring ruchu turystycznego będzie służył ocenie efektów projektu, zatem jest uzasadniony. Podręcznik dobrych praktyk może stanowić element projektu – jego adekwatność i zasadność zostanie oceniona tak, jak każde inne zadanie w projekcie, w kontekście celów projektu. Wstępny zarys projektu nie pozwala na wiążącą ocenę, czy wszystkie kryteria zostaną spełnione na etapie złożenia pełnego wniosku o dofinansowanie.

47. CZY MOŻEMY W PROJEKCIE ZAPLANOWAĆ MONITORING EFEKTÓW USTAWIENIA TABLIC DOTYCZĄCYCH MIGRACJI ZWIERZĄT NA DROGACH?

W pierwszym roku chcemy policzyć padłe zwierzęta na drogach, w drugim roku w określonych miejscach umieszczamy tablice o zwalnianiu podczas jazdy ze względu na migracje płazów, ssaków itd. Po dwóch latach liczymy efekty założenia tablic. Czy w ramach projektu możemy zaplanować takie działanie?

Działanie takie może stanowić element projektu, niemniej należy rozważyć metodykę, celowość i efekty. Inwentaryzacja miejsc najczęstszych kolizji ze zwierzętami może służyć celom projektu, o ile projekt ma na celu zmniejszenie liczby takich zdarzeń. Metodyka badań powinna zostać odpowiednio dobrana, należy uwzględnić, że gatunki ginące pod kołami pojazdów często i dość szybko stanowią łup padlinożerców.

Natomiast samo ustawienie w określonych miejscach tablic informujących o migracjach płazów, ssaków itp. może nie być skuteczne. Warto przemyśleć prowadzenie działań kompensacyjnych np. dla płazów (jeśli nie przejścia pod drogami, to na przykład zastępcze zbiorniki wodne po tej samej stronie drogi, wszystko zależy od warunków terenowych i wymogów gatunku) oraz prewencyjnych (np. rozmowy ze środowiskiem drogowców w celu lokalnego ograniczenia prędkości).

48. CZY TABELA W PKT. 2.1.7 PRP MA BYĆ ZBIORCZA, CZY TEŻ OSOBNA DLA KAŻDEGO Z PODMIOTÓW, TO SAMO DOTYCZY HARMONOGRAMU REALIZACJI PROJEKTU (ZAŁ. NR 4)?

Punkt 2.1.7 Planu Realizacji Projektu dotyczy wymaganych pozwoleń i decyzji niezbędnych dla realizacji całego projektu. Podobnie Harmonogram Realizacji Projektu odnosi się do wszystkich kosztów i zadań zaplanowanych w projekcie. Nie ma konieczności wypełniania tych załączników w podziale na Wnioskodawcę oraz poszczególne podmioty upoważnione.

49. CZY DO DOKUMENTU POTWIERDZAJĄCEGO UMOCOWANIE WNIOSKODAWCY BĘDZIE POTRZEBNE PEŁNOMOCNICTWO PODMIOTÓW UPOWAŻNIONYCH, CZY WYSTARCY POROZUMIENIE?

Zgodnie z wymogami konkursu wraz z wnioskiem należy złożyć porozumienie lub umowę pomiędzy Wnioskodawcą a danym podmiotem, na podstawie której staje się on podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w przyszłości w ramach projektu. Jeśli podmiot upoważniony poniósł już wydatki w projekcie, należy ponadto złożyć oświadczenie potwierdzające, że wydatki poniesione przez ten podmiot spełniają warunki kwalifikowania wydatków. Natomiast dokument potwierdzający umocowanie (np. pełnomocnictwo, powołanie dyrektora, KRS itp.) wymagany jest tylko w odniesieniu do przedstawiciela Wnioskodawcy, który podpisał wniosek o dofinansowanie i załączniki.

50. KTO WYPEŁNIA CZĘŚĆ „CHARAKTERYSTYKA PROJEKTU” W FORMULARZU POZYTYWNA OPINIA SŁUŻB... WNIOSKODAWCA CZY WŁAŚCIWY ORGAN?

Formularz jest drukiem, na którym organ powinien wydać pozytywną opinię na temat projektu. Nie został określony wzór formularza, na którym wnioskodawca ma wystąpić o wydanie takiej opinii, niemniej powinien przedstawić w swoim wniosku o wydanie opinii charakterystykę projektu.

51. JAKIE SĄ DOKUMENTY WYMAGANE W ODNIESIENIU DO PODMIOTU UPOWAŻNIONEGO SKŁADANE WRAZ Z WNIOSKIEM? CZY JEST DOSTĘPNY WZÓR TAKIEGO DOKUMENTU?

Jeśli podmiot upoważniony poniósł już wydatki kwalifikowalne w projekcie, wymagane jest oświadczenie potwierdzające, że poniesione wydatki spełniają warunki kwalifikowalności. Jeśli taka sytuacja nie miała miejsca, a w projekcie ma być uwzględniony podmiot upoważniony do

ponoszenia wydatków, wymagane jest porozumienie lub umowa pomiędzy wnioskodawcą, a danym podmiotem. Nie opracowaliśmy wzoru takiego porozumienia. Powinno ono zawierać przynajmniej deklarację woli współpracy pomiędzy dwoma podmiotami w zakresie wspólnej realizacji danego projektu, podpisaną przez obie strony.

52. KTO PONOSI KARĘ FINANSOWĄ W PRZYPADKU STWIERDZENIA NIEPRAWIDŁOWOŚCI? BENEFICJENT CZY PODMIOT UPOWAŻNIONY DO PONOSZENIA WYDATKÓW?

Podmiotem odpowiedzialnym przed IW za realizację projektu i jego rozliczenie zawsze pozostaje beneficjent (jako strona umowy o dofinansowanie) – także w przypadku projektu, w którym wydatki oprócz beneficjenta ponosi także podmiot upoważniony.

Wypłata dofinansowania dotycząca wydatków ponoszonych zarówno przez beneficjenta, jak i przez podmiot upoważniony (w formie zaliczki i/lub refundacji) zawsze dokonywana jest przez IW na rachunek beneficjenta. Natomiast porozumienie pomiędzy beneficjentem a podmiotem upoważnionym powinno regulować kwestię przepływu środków między tymi dwoma podmiotami.

W sytuacji uznania wydatków za niekwalifikowalne (np. nałożenie korekty w wyniku kontroli pzp) odpowiedzialność przed IW ponosi beneficjent jako strona umowy. Natomiast to, czy wydatki niekwalifikowalne zostaną faktycznie pokryte ze środków beneficjenta czy podmiotu upoważnionego, zależy od uzgodnień (zapisów porozumienia) między nimi. Zwykle porozumienia beneficjent-podmiot upoważniony uwzględniają zapis, że podmiot upoważniony pokrywa ze swoich środków poniesione przez siebie wydatki niekwalifikowalne.

53. CZY MOŻNA WYŁĄCZYĆ WYDATEK, CO DO KTÓREGO SĄ WĄTPLIWOŚCI, I DOKONAĆ REFUNDACJI WYDATKÓW POMNIEJSZYCH O KWOTĘ KOREKTY?

Korekta może być nałożona przed zatwierdzeniem wniosku o płatność lub po zatwierdzeniu wniosku i wypłacie dofinansowania:

w pierwszym przypadku kwota wydatków kwalifikowalnych we wniosku o płatność jest pomniejszana o kwotę korekty i IW wypłaca odpowiednio mniejszą refundację (jeśli do dnia zakończenia weryfikacji wniosku kontrola nie jest zakończona i nie jest znana ostateczna stawka korekty, możliwe jest tymczasowe wyłączenie wątpliwego wydatku z wniosku i wypłata refundacji za pozostałe wydatki nieobjęte kontrolą).

w drugim przypadku beneficjent zostaje wezwany do zwrotu nienależnie pobranego dofinansowania i jest zobowiązany do zwrotu środków na rachunek MF. Jeśli objęty korektą wydatek został poniesiony przez podmiot upoważniony, nie ma znaczenia czy zwrot środków będzie dokonany bezpośrednio z jego konta czy z konta beneficjenta (jednak w przypadku braku zwrotu, stroną odpowiedzialną przed IW zawsze pozostaje beneficjent).

54. CZY O POZYTYWNA OPINIĘ SŁUŻB WYSTĘPUJE BENEFICJENT, CZY KAŻDY PODMIOT UPOWAŻNIONY ODDZIELNIE?

Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody (zał. nr 1 do wniosku o dofinansowanie) wydawana jest w odniesieniu do całego zakresu projektu, także powinien o nią wystąpić jeden podmiot (Wnioskodawca, który składa wnioski o dofinansowanie),

opisując we wniosku o wydanie opinii całość projektu, także te działania, które będą realizowane przez podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków.

55. CZY OŚWIADCZENIE O NIEZALEGANIU Z INFORMACJĄ WOBEC REJESTRÓW PROWADZONYCH PRZEZ GDOŚ SKŁADAJĄ WSZYSTKIE PODMIOTY WSPÓLNIE REALIZUJĄCE PROJEKT?

Oświadczenie składają te podmioty, których opisana sytuacja dotyczy, to znaczy podmioty zobowiązane do przekazywania informacji do rejestrów prowadzonych przez GDOŚ – bazy danych o ocenach oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko i centralnego rejestru form ochrony przyrody.

56. ZAŁĄCZNIK: „ANALIZA NATĘŻENIA RUCHU TURYSTYCZNEGO (...)” – CZY JEST WYMAGANY, JEŚLI W PROJEKCIE NIE MA ZADAŃ DOTYCZĄCYCH MAŁEJ INFRASTRUKTURY?

Załącznik dotyczy wyłącznie projektów, które mają w swoim zakresie zadania związane z budową tzw. małej infrastruktury turystycznej, służące ukierunkowaniu ruchu turystycznego w celu ochrony zasobów przyrodniczych.

57. CZY OŚWIADCZENIE O NIEUBIEGANIU SIĘ O DOFINANSOWANIE Z INNYCH PROGRAMÓW SKŁADAJĄ ODRĘBNIEM WSZYSTKIE PODMIOTY WSPÓLNIE REALIZUJĄCE PROJEKT?

Oświadczenie składa Wnioskodawca w odniesieniu do projektu – zgodnie z treścią oświadczenia, chodzi o nieubieganie się o dofinansowanie z innych programów w całości lub części projektu. Wnioskodawca ponosi odpowiedzialność za realizację projektu, zatem składa oświadczenie w imieniu swoim oraz podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w projekcie.

58. CZY W CELU OSZACOWANIA WARTOŚCI ZAMÓWIENIA PROJEKTU W RAMACH DZIAŁANIA 2.4.1A NIEZBĘDNE JEST UPUBLICZNIENIE OGŁOSZENIA DOT. PRZEPROWADZENIA ROZEZNANIA RYNKU NA STRONIE INTERNETOWEJ WNIOSKODAWCY?

Czy wystarczy, że Wnioskodawca będzie dysponował wydrukami listu elektronicznego, wydrukami strony internetowej przedstawiającej oferty lub informacje handlowe wykonawców z własnej inicjatywy? Czy wystarczy, że wnioskodawca będzie dysponował jedną ofertą?

Wnioskodawca zobowiązany jest do należytego oszacowania wartości zamówienia w kwocie netto. Zaleca się dokonanie szacowania wartości według następujących zasad:

- a) Szacowanie zaleca się udokumentować w postaci notatki służbowej.
- b) Szacowanie wartości zamówienia polega na dokonaniu weryfikacji aktualnych cen rynkowych dla zamówień analogicznych do planowanego m. in. na podstawie: ofert nadesłanych przez wykonawców, wydruków ze stron internetowych przedstawiających ofertowane przez wykonawców ceny, cenników otrzymanych lub zebranych w punktach handlowych wykonawców, umów z lat poprzednich obejmujących analogiczne zamówienia.
- c) W przypadku szacowania wartości zamówienia na podstawie zebranych ofert lub cenników za szacunkową wartość zamówienia uznaje się średnią z zebranych ofert (optymalnie trzy oferty).

- d) W przypadku usług lub dostaw powtarzających się okresowo szacunkowa wartość zamówienia może zostać ustalona na podstawie łącznej wartości zamówień tego samego rodzaju udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług lub dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, z uwzględnieniem okresu wykonywania zamówienia.
- e) Jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi, ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż trzy miesiące przed dniem rozpoczęcia procedury rozumianym jako dzień ogłoszenia i/lub rozesłania zapytań ofertowych (w zależności od kwot).
- f) Jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane, ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż sześć miesięcy przed dniem rozpoczęcia procedury rozumianym jako dzień ogłoszenia i/lub rozesłania zapytań ofertowych (w zależności od kwot).
- g) Jeżeli po ustaleniu wartości nastąpi zmiana okoliczności mających wpływ na dokonane ustalenie, wnioskodawca zobowiązany jest do ponownego oszacowania wartości zamówienia przed wszczęciem procedury.
- h) Szacowanie wartości zamówienia odbywa się po określeniu opisu przedmiotu zamówienia dokonanego w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, tj. uwzględniającego parametry zamówienia mogące mieć wpływ na cenę, z poszanowaniem zasad konkurencyjności.

59. CZY UBIEGANIE SIĘ O DOFINANSOWANIE PROJEKTU Z INNEGO PROGRAMU JEST PODSTAWĄ DO ODRZUCENIA WNIOSKU NA ETAPIE OCENY?

Samo ubieganie się o dofinansowanie projektu z innych programów nie stanowi przesłanki do odrzucenia go w Konkursie NR 2.4.1/1/2016. Informacje na temat wystąpienia o wkład z innych funduszy należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie, oraz w Oświadczeniu dotyczącym braku finansowania z innych programów operacyjnych, zobowiązując się jednocześnie w ww. Oświadczeniu do rezygnacji z ubiegania się o środki/wykorzystania środków z innego programu w przypadku przyznania dofinansowania projektu w ramach Konkursu NR 2.4.1/1/2016.

Źródła finansowania będą weryfikowane zarówno na etapie przygotowania umowy o dofinansowanie, jak i w trakcie realizacji projektu, a Beneficjent będzie zobowiązany do przedstawienia wiarygodnych dokumentów, potwierdzających odstąpienie od ubiegania się o środki/ finansowania tego przedsięwzięcia z innych programów.

60. CZY MOŻNA ZAŁĄCZYĆ DO UAKTUALNIONEGO WYŁĄCZNIE O DATY WNIOSKU OPINIĘ UZYSKANĄ PODCZAS POPRZEDNIEGO KONKURSU?

W przypadku ponownego składania w konkursie tego samego wniosku, uaktualnionego jedynie w zakresie terminów realizacji, do dokumentacji może być załączona opinia służb ochrony przyrody o projekcie, uzyskana na etapie poprzedniego naboru.

61. CZY DOBRZE ROZUMIEMY SPEŁNIENIE WARUNKU PONADREGIONALNOŚCI DLA PROJEKTU?

Czy kryterium „Ponadregionalność projektu” zostanie uznane za spełnione, jeśli w projekcie planowana jest budowa infrastruktury komplementarnej do istniejącego szlaku rowerowego wynikającego ze Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej?

Informujemy, że na podstawie wstępnego opisu projektu nie możemy udzielić wiążącej odpowiedzi, czy dane kryterium zostanie spełnione. Każdy wniosek podlega niezależnej ocenie w kryteriach i każdy Wnioskodawca musi mieć równe szanse w tym zakresie.

„Ponadregionalność projektu” nie jest warunkiem, który należy spełnić. Jest to horyzontalne kryterium merytoryczne I stopnia. Horyzontalne oznacza, że kryterium to jest wspólne dla POIiŚ 2014-2020 (dla wszystkich działań i typów projektów). W kryterium „Ponadregionalność projektu” oceniana jest zgodność projektu z przyjętymi przez Radę Ministrów strategiami ponadregionalnymi. Same strategie z reguły koncentrują się na rozwoju społeczno-gospodarczym regionu, a ochrona przyrody jest w nich zagadnieniem marginalnym. Maksymalna punktacja w tym kryterium to 1 punkt, kryterium to zatem nie ma znaczenia decydującego o przyznaniu dofinansowania, tak jak inne kryteria merytoryczne o dużej wadze np. kryterium 2 (Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody, maksymalna punktacja 20 punktów), kryterium 3 (Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji, maksymalna punktacja 20 punktów), kryterium 1 (Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska, maksymalna punktacja 15 punktów). Jednocześnie uzyskanie 0 punktów w którymkolwiek kryterium merytorycznym I stopnia nie powoduje odrzucenia projektu – wynik oceny merytorycznej I jest sumą uzyskanych punktów.

62. CZY W RAMACH ZADANIA ZWIĄZANEGO Z WYKASZANIEM LUB ODKRZACZANIEM DZIAŁEK MOŻLIWY JEST ZAKUP SPRZĘTU SŁUŻĄCEGO TEGO TYPU PRACOM (KOSIARKA, CIĄGNIK Z KOSIARKĄ)?

Informujemy, że zakup sprzętu niezbędnego do realizacji projektu jest wydatkiem kwalifikowalnym.

Warunki kwalifikowalności kosztów opisane zostały w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ 2014-2020. Regulacje na temat zakupu środków trwałych opisano w rozdziale 6.12.1 Zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. Zgodnie z zapisami tego rozdziału, koszty zakupu środków trwałych, bezpośrednio powiązanych z przedmiotem projektu, a także koszty ich dostawy, montażu i uruchomienia mogą być kwalifikowalne w całości lub części swojej wartości zgodnie ze wskazaniem beneficjenta wynikającym z faktycznego wykorzystania środka trwałego na potrzeby projektu. Jeśli natomiast środek trwały nie jest wykorzystywany bezpośrednio do realizacji projektu, lecz jest wykorzystywany w celu wspomagania procesu wdrażania projektu, kwalifikowalne są wyłącznie odpisy amortyzacyjne za okres, w którym był on wykorzystywany na rzecz projektu. Warunkiem ogólnym kwalifikowania kosztów zakupu środków trwałych jest obowiązkowe wskazanie ich we wniosku o dofinansowanie wraz z uzasadnieniem konieczności zakupu.

63. CZY BUDŻET W HRP NALEŻY PRZEDSTAWIĆ W PODZIALE NA ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ POSZCZEGÓLNYCH PARTNERÓW?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące przygotowania budżetu projektu i uwzględnienia wkładu partnerów, uprzejmie informuję, że konkurs 2.4.1/1/16 POiŚ nie przewiduje realizacji projektów w formule partnerskiej, natomiast istnieje możliwość upoważnienia innego podmiotu do ponoszenia wydatków w ramach przedsięwzięcia.

Budżet sporządzany jest dla całego projektu, opis wydatków, które będą ponoszone przez strony trzecie można zawrzeć w części 3.1.2 PRP. Dodatkowo szczegółowe informacje nt. podmiotów upoważnionych należy uwzględnić w części A5 wniosku o dofinansowanie. W punkcie G.1.1 należy dokonać podziału kosztów na źródła dofinansowania, zaś w części H.2.4 należy doprecyzować pochodzenie ww. środków.

HRP należy przygotować w podziale na zadania, nie zaś na podmioty zaangażowane w realizację projektu – opcjonalnie przy opisie danego wydatku można zawrzeć informacje dot. podmiotu, który będzie go ponosił.

Reasumując, podmiotem odpowiedzialnym za zapewnienie środków na wkład własny jest Beneficjent, który jest stroną umowy o dofinansowanie. Podmioty upoważnione/strony trzecie nie są wykazywane w umowie o dofinansowanie, tak więc cała odpowiedzialność za właściwą realizację i zapewnienie płynności finansowej spoczywa na Beneficjencie.

64. CZY WNIOSKODAWCA ZOBOWIĄZANY JEST DOŁĄCZYĆ DO WNIOSKU DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY ZAWARCIE PARTNERSTWA?

W ramach konkursu 2.4.1/1/16 POiŚ nie przewidziano realizacji projektów w formule partnerskiej, tj. zgodnie z zasadami określonymi w art. 33 ustawy wdrożeniowej (ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. 2016. poz. 217)).

Istnieje natomiast możliwość zawarcia umowy/porozumienia z podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków na indywidualnie określonych zasadach.

Na etapie składania wniosku o dofinansowanie należy dołączyć opcjonalnie list intencyjny/porozumienie/umowę, w którym określony zostanie udział i rola podmiotu upoważnionego.

Dodatkowo informacje o podmiotach upoważnionych oraz informacje na temat planowanych i ewentualnie przyjętych ustaleń instytucjonalnych ze stronami trzecimi dotyczącymi realizacji projektu należy zamieścić w punkcie A5 Wniosku o dofinansowanie oraz 1.4 2 Planu Realizacji Projektu (PRP).

65. CO NALEŻY WPISAĆ W PUNKCIE PKT. 5.2 PLANU REALIZACJI PROJEKTU W KOLUMNIE „NAZWA ŚRODKA TRWAŁEGO” ?

Czy należy wpisać wszystkie poszczególne elementy/sprzęty, czy można je np. pogrupować tematycznie?

W punkcie 5.2 Planu Realizacji Projektu (PRP) należy wskazać wszystkie planowane do zakupu środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.

Warunkiem uznania ww. wydatków za kwalifikowalne jest ich bezpośrednie wykazanie we wniosku o dofinansowanie.

Z uwagi na powyższe, ewentualna próba „pogrupowania tematycznego” ww. wydatków bez wskazania konkretnego środka trwałego, może skutkować uznaniem przedmiotowych wydatków za niekwalifikowalne.

Ponadto w przypadku planowanego zakupu środków trwałych, należy kierować się Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ na lata 2014-2020, Rozdział 6.12.

66. CZY DO WNIOSKU WYMAGANA JEST OPINIA RADY GMINY, CZY WYSTARCZY OPINIA WŁAŚCIWEGO RDOŚ?

Projekt realizowany jest m.in na terenie użytku ekologicznego.

Odnosnie wątpliwości dotyczących pozyskania opinii innych organów niż RDOŚ, informuję, iż zgodnie z Regulaminem konkursu oraz zapisami kryteriów, jedyną wymaganą w takim przypadku opinią jest opinia właściwego RDOŚ. Opinia gminy nie jest wymagana.

67. JAK BĘDZIE WYGLĄDAŁA KWESTIA FINANSOWANIA?

Czy beneficjent wiodący ponosi koszt 15% w stosunku do całego budżetu czy tylko do „swojej” części? Upoważnimy kilka podmiotów do ponoszenia wydatków – technicznie na którym etapie płacą oni te 15% - i czy w ogóle to robią?

Za zapewnienie wkładu własnego do projektu odpowiada Beneficjent wiodący, który zawiera umowę lub porozumienie z podmiotami upoważnionymi do ponoszenia wydatków. Możliwa jest sytuacja, w której Beneficjent zawiera porozumienie z podmiotami trzecimi, w którym obliguje te podmioty do zapewnienia współfinansowania w ramach projektu. Eksperti na etapie oceny merytorycznej II mogą zwrócić się do Wnioskodawcy z prośbą, by podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków przedstawiły dokumenty, potwierdzające dysponowanie wkładem własnym w zakładanej wysokości.

Nie ma więc żadnych ograniczeń, by to podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków, ponosząc określone koszty, zapewnił 15% wkład własny.

W porozumieniu/umowie należy uregulować kwestie przepływów finansowych. Środki z dotacji będą przekazywane przez CKPŚ jedynie Beneficjentowi, który jest stroną umowy o dofinansowanie.

W projekcie można rozliczyć wydatki poniesione, czyli zapłacone w 100%, a refundacja, bądź wydatkowanie z zaliczki pokryje je w 85%.

Przykład:

Podmiot X realizuje zadanie polegające na wykazaniu, koszt zadania to 100 zł. Dokonuje on płatności wykonawcy ze swojego konta – 100 zł, przedstawia Beneficjentowi rachunek i występuje do Beneficjenta o refundację.

W zawartym z podmiotem X porozumieniu ustalono, że 15% podmiot X pokrywa z własnych środków, zatem Beneficjent refunduje mu 85 zł.

68. CZY W RAMACH KONKURSU UMOWA KONSORCJUM – ZAŁĄCZNIK DO WNIOSKU – JEST TO FORMA NIEWŁAŚCIWA?

W Regulaminie konkursu mowa jest o umowach lub porozumieniach z podmiotami upoważnionymi do ponoszenia wydatków. Nie ma mowy o Konsorcjum, jak również o Partnerstwie (zdefiniowanym w art. 33 ustawy wdrożeniowej).

Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć umowę/porozumienie/list intencyjny, w którym powinny zostać uregulowane następujące kwestie:

- wkład finansowy/rzeczowy do projektu,
- zakres rzeczowy realizowanych zadań,
- zasady przepływów finansowych,
- własność wytworzonych/zakupionych środków trwałych i nieruchomości po zakończeniu projektu,
- sposób zapewnienia trwałości projektu w okresie trwałości.

69. NA JAKIE DOKUMENTY ZARZĄDCZE NALEŻY SIĘ POWOŁAĆ PRZYGOTOWUJĄC PRP PKT. 2.1.4?

Czy w przypadku kiedy nie ma opracowanego planu ochrony można powołać się na Podręczniki Najlepszych Praktyk ?

Punkt 2.1.4 PRP służy określeniu, czy realizacja projektu pozwoli na wdrożenie zadań ochronnych wynikających z dokumentów zarządczych:

- planów ochrony,
- planów zadań ochronnych,
- programów ochrony gatunków.

Należy w tym punkcie ponadto wskazać aktualny status tych dokumentów – czy są to dokumenty zatwierdzone, czy też przekazane w formie projektu do zatwierdzenia przez właściwy organ.

Jeśli realizacja projektu dotyczy działań innych niż wynikające ze wskazanych powyżej dokumentów, należy w tym punkcie PRP zamieścić informację „nie dotyczy” lub np. wyjaśnienie, że dla obszaru czy gatunku nie opracowano takiego dokumentu.

Inne źródła danych oraz publikacje mające ścisły związek z potrzebą realizacji projektu należy wymienić w punkcie 2.1 PRP (Uzasadnienie potrzeby realizacji przedsięwzięcia).

70. CZY ZAKUP PTAKÓW (CENA OK. 15 000 ZŁ ZA SZT.) JEST ŚRODKIEM TRWAŁYM?

Zakup zwierząt może być rozliczany jako zakup środków trwałych, ale kwestie te powinny wynikać z polityki rachunkowości jednostki oraz rodzaju działalności prowadzonej przez tę jednostkę. Znaczenie ma tutaj fakt, czy zakupione zwierzęta są wykorzystywane do

świadczenia usług związanych z zakresem prowadzonej działalności i czy jednostka z tego tytułu osiąga zysk.

71. CZY ZAKUPIONY SPRZĘT MOŻE SŁUżyć RÓWNIEŻ DO WYKASZANIA ŁĄK, KTÓRYCH WŁAŚCIELEM JEST OSOBA PRYWATNA?

Tereny, które miałyby być wykaszane, zlokalizowane są na obszarach chronionych. Jaką podstawą prawną musiałyby się wykazać beneficjent, chcąc dokonywać takich czynności w ramach projektu?

Zakupiony sprzęt ma służyć do realizacji projektu. Istnieje możliwość realizowania działań na gruncie, którego właścicielem jest inny podmiot niż beneficjent. W takiej sytuacji wymagamy (na etapie oceny merytorycznej II stopnia lub później, jeśli szczegółowa lokalizacja jest niemożliwa do określenia na tym etapie) zawarcia umowy lub porozumienia z właścicielem gruntu. Umowa taka powinna zawierać co najmniej: opis zakresu prac prowadzonych na tym gruncie, zgodę właściciela na prowadzenie prac oraz powinna regulować kwestie utrzymania trwałości efektu działań (jeśli dotyczy).

72. CZY PODMIOT UPOWAŻNIONY MOŻE ROZLICZYĆ KOSZTY ZAANGAŻOWANIA WŁASNYCH PRACOWNIKÓW?

Jasna jest sytuacja zlecenia usług zakładom – usługi obce, faktura. Jak rozliczyć zaangażowanie godzinowe pracowników?

Koszty osobowe podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków należy uwzględnić w budżecie projektu oraz HRP, jeżeli będą to koszty personelu, dodatkowo należy je wyszczególnić w PRP w tabeli 3.1.3.

Sposób rozliczania wynagrodzeń jest kwestią indywidualną, należy określić wymiar czasu pracy (godzinowo lub etat) oraz formę zatrudnienia. Wynagrodzenie pracownika zatrudnionego w formie umowy o pracę u beneficjenta lub podmiotu upoważnionego może być kwalifikowalne na zasadach opisanych w rozdziale 6.15.2.3 Wytycznych (Wydatki osobowe) podrozdziale 6.16 (Koszty związane z angażowaniem personelu). Osoba zatrudniona w projekcie powinna mieć określone zadania, które będzie wykonywała w projekcie (w umowie o pracę, zakresie obowiązków lub opisie stanowiska pracy). Jeśli oddelegowanie pracownika do projektu jest częściowe (np. ½ etatu), wynagrodzenie jest kwalifikowalne, jeśli zadania związane z realizacją projektu zostaną wyraźnie wyodrębnione, a zakres zadań związanych z realizacją projektu stanowi podstawę do określenia proporcji faktycznego zaangażowania pracownika w realizację projektu w stosunku do czasu pracy wynikającego z umowy o pracę tego pracownika.

Należy również pamiętać, że w odniesieniu do usług obcych, tj. zlecenia danej usługi zewnętrznemu podmiotowi, obowiązują zasady wyboru wykonawców, opisane w rozdziale 5.6 Wytycznych (Wydatki ponoszone zgodnie z zasadą uczciwej konkurencji).

73. CZY KALKULUJĄC KOSZTY DELEGACJI UWZGLĘDNI SIĘ TYLKO KOSZTY PALIWA, CZY RÓWNIEŻ KOSZTY NP. AUTOSTRAD?

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach POIiŚ 2014-2020 koszty delegacji służbowych mogą być kwalifikowalne pod warunkiem, że jest to niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu oraz koszty te zostały uwzględnione w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie (rozdział 6.16 punkt 14). Wytyczne nie precyzują szczegółowego katalogu kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w odniesieniu do delegacji służbowych, zalecamy zatem stosować warunki ogólne, opisane w rozdziale 6.2 Ocena kwalifikowalności wydatków, tj.:

- wydatek zgodny z przepisami prawa,
- wydatek uwzględniony w zakresie projektu i wynikający z umowy o dofinansowanie projektu,
- wydatek dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Rozliczanie delegacji musi ponadto odbywać się zgodnie z wewnętrznymi procedurami przyjętymi u beneficjenta.

74. CZY DO WNIOSKU OBOWIĄZKOWA JEST PODPISANA UMOWA POMIĘDZY WNIOSKODAWCĄ A PODMIOTEM, CZY MOŻNA PRZEDŁOŻYĆ TYLKO JEJ SZKIC?

Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć podpisane porozumienie lub umowę. Możliwe jest dołączenie do wniosku ramowego porozumienia lub umowy, zawierającego deklarację woli współpracy obu podmiotów przy realizacji projektu, podpisanego przez obie strony. Umowę regulującą szczegółowo warunki współpracy można dostarczyć na późniejszym etapie tj. ocenie merytorycznej II stopnia.

75. PROSZĘ O WYJAŚNIENIE ZASAD NALICZANIA WYDATKÓW NA ZARZĄDZANIE PROJEKTEM.

Zasady te opisane są w Wytycznych pkt. 6.15.2.6. Co to znaczy spełnić jednocześnie 2 nierówności? Jaką wartość planować dla zarządzania projektem?

Zgodnie z przytoczonymi zapisami Wytycznych (rozdział 6.15.2.6) wymóg spełniania jednocześnie obydwu wskazanych nierówności oznacza w praktyce, że kwota wydatków przeznaczonych na zarządzanie projektem nie może przekroczyć tej nierówności, z której wynika niższa wartość kosztów na zarządzanie projektem (bo wtedy automatycznie jest spełniona też druga nierówność). Na przykład:

Przykład 1.

Projekt ma wartość 1 000 000 zł (całkowite wydatki kwalifikowalne projektu)

Pierwsza nierówność: $x \leq 250\,000 + 3\% \times 1\,000\,000 = 280\,000$ zł

Druga nierówność: $x \leq 20\% \times 1\,000\,000 = 200\,000$ zł

Zatem, aby obydwie nierówności były spełnione, wydatki na zarządzanie projektem nie mogą przekroczyć kwoty 200 000 zł.

Przykład 2.

Projekt ma wartość 3 000 000 zł (całkowite wydatki kwalifikowalne projektu)

Pierwsza nierówność: $x \leq 250\,000 + 3\% \times 3\,000\,000 = 340\,000$ zł

Druga nierówność: $x \leq 20\% \times 3\,000\,000 = 600\,000$ zł

Aby obydwie nierówności były spełnione, wydatki na zarządzanie projektem nie mogą przekroczyć kwoty 340 000 zł.

76. JAK SZCZEGÓŁOWO OPISAĆ TZW. POZOSTAŁE KOSZTY ZARZĄDZANIA PROJEKTEM?

Chodzi o koszty inne niż wydatki osobowe, tak zwane pozostałe koszty wymienione w rozdziale 6.15.2.5 Wytycznych. Czy wystarczy przyjąć ogólną kwotę dla tego rodzaju kosztów?

Podział kosztów zarządzania na poszczególne zadania należy do Wnioskodawcy. Beneficjent powinien w taki sposób zaplanować wszystkie koszty, aby sprawnie zarządzać projektem i uwzględnić wszystkie wydatki do tego celu niezbędne, z zachowaniem zasad określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków, w tym z zachowaniem limitu wydatków na zarządzanie projektem.

W odniesieniu do kosztów zarządzania (nie tylko wynagrodzeń) należy wymienić rodzaj kosztów – np. koszty amortyzacji sprzętu i wyposażenia, delegacje, materiały biurowe, usługi telekomunikacyjne, opłaty bankowe, umowy cywilnoprawne np. na obsługę prawną czy księgową, w zależności od tego, jakie koszty planowane są do rozliczenia w projekcie. W ramach zarządzania kwalifikowalne mogą być także koszty ogólne (podrozdział 6.15.2.2 Wytycznych) takie jak opłaty czynszowe, energia, ogrzewanie itp.

Określenie, jakiego rodzaju koszty będą rozliczane w projekcie jako koszty zarządzania, należy do Wnioskodawcy. Kalkulacja kosztów, zawarta w harmonogramie (załącznik nr 4 do wniosku o dofinansowanie) powinna zawierać podstawę szacowania kosztu i metodykę. Na przykład, jeśli kosztem kwalifikowalnym ma być czynsz, należy wskazać koszt kwalifikowalny jako proporcję kosztów związanych bezpośrednio z realizacją projektu, zgodnie z należycie uzasadnioną, rzetelną i bezstronną metodologią. Należy przy tym zachować racjonalne proporcje, unikając zbytej drobiazgowości. Przedstawiony budżet powinien zostać przygotowany w taki sposób i z taką dokładnością, aby umożliwić oceniającym przyznanie punktacji w kryterium 10. Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego. W szczególności w kryterium ocenie podlega, czy koszty działań standardowych (zarządzanie, działania informacyjno-promocyjne, zakup sprzętu i wyposażenia) oraz koszty zadań przyrodniczych, specyficznych dla projektu zostały oszacowane racjonalnie i nie budzą zastrzeżeń w kontekście spodziewanego efektu ekologicznego projektu.

77. CZY NA ETAPIE SKŁADANIA WNIOSKU NALEŻY OKREŚLIĆ ROLĘ PODMIOTU UPOWAŻNIONEGO DO PONOSZENIA WYDATKÓW?

Czy we wniosku określamy, w jakim zakresie merytorycznym i finansowym będzie zaangażowany podmiot upoważniony?

Podział zadań pomiędzy podmiotami realizującymi wspólnie projekt należy zawrzeć w punkcie 3.1.1 Planu Realizacji Projektu (załącznik do wniosku o dofinansowanie). Informacja o podmiotach upoważnionych powinna się ponadto znaleźć w punkcie A.5 wniosku o dofinansowanie oraz w punkcie 1.4.2 Planu Realizacji Projektu. Do wniosku należy ponadto załączyć umowę lub porozumienie pomiędzy Wnioskodawcą, a podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków – jest to obowiązkowy załącznik do wniosku. W porozumieniu takim należy zawrzeć deklarację woli wspólnej realizacji projektu, podpisaną przez obie strony, i określić rolę podmiotu upoważnionego lub zakres zadań realizowanych w projekcie przez

dany podmiot. Możliwe jest dołączenie na etapie składania wniosku o dofinansowanie porozumienia zawierającego zapisy o charakterze ogólnym, w takim przypadku na etapie oceny merytorycznej II stopnia Wnioskodawca zostanie poproszony o uszczegółowienie porozumienia (w formie dowolnej np. umowy, aneksu, załącznika itp.) w zakresie obowiązków poszczególnych podmiotów, w szczególności:

- wkładu finansowego i rzeczowego do projektu (jeśli dotyczy),
- zakresu rzeczowego realizowanych zadań,
- zasad przepływów finansowych,
- własności wytworzonych lub zakupionych środków trwałych i/lub nieruchomości po zakończeniu projektu,
- sposobu zapewnienia trwałości projektu w okresie trwałości.

78. JAK PRAWIDŁOWO WYPEŁNIĆ PUNKT C3 WNIOSKU TJ. WYJAŚNIĆ, ŻE PROJEKT NIE WIĄŻE SIĘ Z PRYZNANIEM POMOCY PUBLICZNEJ?

Punkt C2 należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku, tzn. należy dokonać indywidualnej analizy planowanego przez Państwa przedsięwzięcia, odnosząc się do przesłanek wymienionych w art. 107 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), wykazując, że projekt nie podlega zasadom pomocy publicznej.

Zgodnie z zapisami Szczegółowego Opisu Priorytetów PO liŚ, dofinansowanie w ramach działania 2.4.1, co do zasady nie będzie stanowiło pomocy publicznej (jako wsparcie projektów związanych z wykonywaniem zadań państwa lub projektów o charakterze lokalnym). W przypadku gdy dofinansowanie będzie stanowiło pomoc publiczną, będzie ono udzielane jako pomoc de minimis lub na warunkach zaakceptowanych przez Komisję Europejską w decyzji wydanej w rezultacie indywidualnej notyfikacji projektu

Pomoc publiczna występuje, jeżeli udzielone wsparcie – w tym przypadku dofinansowanie UE, spełnia łącznie następujące przesłanki:

udzielane jest przez państwo lub ze źródeł państwowych

udzielane jest przedsiębiorcy (przedsiębiorcą jest podmiot prowadzący działalność gospodarczą, która wg unijnego prawa konkurencji, rozumiana jest bardzo szeroko, jako oferowanie towarów lub usług na rynku)

powoduje uzyskanie przez przedsiębiorstwo korzyści

ma charakter selektywny

grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE/

Jeśli którakolwiek z przesłanek wymienionych powyżej nie zostanie spełniona, dofinansowanie projektu nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

Z uwagi na fakt, że wsparcie udzielane w ramach Działania 2.4 co do zasady spełnia przesłanki wymienione w punktach a-d, w analizie należy odnieść się przede wszystkim do punktu e, tj. ryzyka bezpośredniej konkurencji/wpływu na wymianę handlową.

Dokumentem pomocnym w wypełnianiu punktu C2 jest Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust.1 TFUE.

79. CZY W RAMACH DZIAŁANIA 2.4.1A LUB 2.4.5 MOŻNA OTRZYMAĆ DOFINANSOWANIE NA DZIAŁANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNE?

Czy ma szansę otrzymać dofinansowanie projekt polegający np. na utworzeniu szkoły edukacji ekologicznej i przyrodniczej, otwarciu centrum edukacyjnego, przygotowaniu materiałów informacyjno-dydaktycznych?

Działania o charakterze informacyjno - edukacyjnym mogą być realizowane m.in. w ramach działania 2.4.5 POIiŚ „Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów”, instytucją odpowiedzialną za jego wdrażanie jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W celu uzyskania szczegółowych informacji dotyczących możliwości pozyskania dofinansowania w opisanym zakresie należy skontaktować się z NFOŚiGW (<http://poiis.nfosigw.gov.pl/>).

Działanie 2.4.1 a ukierunkowane jest na wsparcie projektów związanych z ochroną wybranych gatunków i siedlisk w szczególności na terenach parków narodowych oraz obszarach Natura 2000.

Działania o charakterze edukacyjnym (np. organizacja warsztatów, utworzenie ścieżki dydaktycznej) mogą stanowić element uzupełniający projektu, natomiast nie mogą być jego głównym przedmiotem.

80. CZY WYNAGRODZENIE OSOBY ZATRUDNIONEJ DO ZADANIA Z REALIZACJI PROJEKTU WLICZA SIĘ DO ZARZĄDZANIA PROJEKTEM?

Osoba zatrudniona wykonywałaby część prac związanych bezpośrednio z realizacją głównego przedmiotu projektu. Są to działania przyrodnicze specyficzne dla projektu.

Przedmiotowy wydatek nie będzie zaliczany do kategorii “Zarządzanie projektem”. Koszty personelu projektu, w tym wypadku wynagrodzenia pracowników Beneficjenta zaangażowanych w realizację działań przyrodniczych, należy przypisać do odpowiedniego zadania merytorycznego (w ramach którego wykonywana jest praca personelu). Kosztów tych nie należy uwzględniać w zarządzaniu projektem.

Wynagrodzenie osób odpowiedzialnych za realizację działań merytorycznych w Harmonogramie realizacji projektu (załącznik nr 4 do wniosku o dofinansowanie) należy uwzględnić w części Działania przyrodnicze specyficzne dla projektu.

W kosztach zarządzania uwzględniane są wydatki na wynagrodzenia osób odpowiedzialnych za czynności strictly administracyjne i zarządcze.

81. CZY CZĘŚĆ F WNIOSKU O DOFINANSOWANIE DOTYCZY TYLKO DUŻYCH INWESTYCJI W ŚRODOWISKU?

W naszym projekcie nie planujemy żadnych działań w środowisku, a zatem nie są potrzebne żadne pozwolenia. Proszę o potwierdzenie.

Część F wniosku o dofinansowanie należy obligatoryjnie wypełnić niezależnie od typu projektu. Zakres wymaganych informacji dla działania 2.4 został szczegółowo opisany w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie.

82. CZY MOŻNA DOSTARCZYĆ INTERPRETACJĘ INDYWIDUALNĄ DOTYCZĄCĄ BRAKU MOŻLIWOŚCI ODZYSKANIA VAT W PROJEKCIE WYDANĄ ŁĄCZNIE DLA KILKU PODMIOTÓW?

Projekt będzie realizowany wspólnie przez kilka podmiotów, zgodnie z przepisami o wydanie interpretacji indywidualnej Izby Skarbowej może wystąpić dwóch lub więcej zainteresowanych.

W opinii IW beneficjent, jak również każdy z podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków w projekcie powinien przedłożyć, wraz z wymaganą dokumentacją do oceny merytorycznej II stopnia, odrębną interpretację indywidualną wydaną przez właściwe organy.

Zgodnie ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej (dalej IZ) umieszczonym na stronie internetowej CKPŚ w zakładce dotyczącej wdrażania POIiŚ – Komunikaty Kwalifikowalność VAT - w działaniu 2.4 koszty podatku VAT mogą stanowić koszty kwalifikowalne w projekcie pod warunkiem, że beneficjent oraz żaden inny podmiot zaangażowany w realizację projektu nie prowadzi działalności gospodarczej w obszarze, którego dotyczy projekt, a ponadto w ramach projektu nie jest wytwarzana infrastruktura, którą beneficjent, lub inny podmiot, mógłby wykorzystywać w ramach działalności objętej VAT.

Na etapie oceny merytorycznej II stopnia badana jest sytuacja finansowa beneficjenta oraz zdolność beneficjenta do współfinansowania projektu. W przypadku projektów, w których występują podmioty upoważnione ocena ta odnosi się do każdej z jednostek uczestniczących w projekcie.

83. CZY WNIOSEK O DOFINANSOWANIE W KONKURSIE, KTÓREGO TERMIN ZŁOŻENIA UPŁYWA 29.07.2016 R. MOŻNA PRZEKAZAĆ ZA POŚREDNICTWEM KURIERA CZY WYŁĄCZNIE ZA POŚREDNICTWEM POCZTY POLSKIEJ?

Zgodnie z regulaminem konkursu, punkt 18:

18. Termin dostarczenia pism i wyjaśnień uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo:

1. wpłynęło do kancelarii Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. nr 3, 02-362 Warszawa), w godzinach 8.00 – 16.00 lub;
2. zostało nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012r. - Prawo pocztowe (w latach 2016-2025 funkcję operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, pełni Poczta Polska S.A.).

Zatem, jeśli przesyłka z wnioskiem zostanie nadana za pośrednictwem Poczty Polskiej, decyduje data stempla pocztowego. W takim przypadku, w konkursie 2.4.1/1/2016, termin złożenia wniosku jest zachowany, jeśli data stempla Poczty Polskiej na kopercie z wnioskiem nie jest późniejsza niż 29 lipca 2016 roku. Natomiast jeśli przesyłka z wnioskiem zostanie

nadana za pośrednictwem operatora innego niż Poczta Polska, termin jest zachowany, jeśli przesyłka wpłynie do CKPŚ nie później niż 29 lipca 2016 roku.

84. JAKIE POZWOLENIA SĄ WYMAGANE NA ETAPIE OCENY MERYTORYCZNEJ II STOPNIA?

Deklaracje RDOŚ dotyczące obszaru Natura i gospodarki wodnej oraz decyzja środowiskowa są wymagana do oceny merytorycznej II stopnia. Czy pozwolenie na budowę można uwzględnić w harmonogramie dostarczania zgód i pozwoleń?

Wymienione deklaracje oraz dokumentacja związana z uzyskiwaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowią załączniki wymagane na etapie oceny merytorycznej II stopnia.

Dla działań o charakterze inwestycyjnym, których realizacja już się rozpoczęła, wymagane prawem pozwolenia należy obowiązkowo dostarczyć na etapie oceny merytorycznej II stopnia. Dla działań inwestycyjnych, których realizacja planowana jest w przyszłości, dopuszczalne jest przedłożenie harmonogramu dostarczania zgód i pozwoleń, który będzie zawierał kompletną listę pozwoleń wraz z proponowanymi terminami ich uzyskania. Harmonogram ten jest przedmiotem oceny w kryterium merytorycznym II stopnia nr 4 Gotowość techniczna projektu do realizacji. W ramach tego kryterium nie sformułowano wymogu dostarczenia obligatoryjnie dla POIiŚ wszystkich pozwoleń przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, zatem dopuszczalne jest ich dostarczenie w terminie późniejszym, zgodnie z kształtem planowanego projektu. Ocenie w tym kryterium będzie podlegać realność terminów podanych w harmonogramie w kontekście zakresu projektu, okresu trwania projektu, stopnia przygotowania projektu pod względem technicznym i administracyjnym oraz stanu zaawansowania prac, w odniesieniu do możliwości zrealizowania projektu w założonym terminie.

85. CZY W HARMONOGRAMIE REALIZACJI PROJEKTU W PKT. DOT. PRZYGOTOWANIA DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ I PRZETARGOWEJ NALEŻY UWZGLĘDNIĆ TĘ POZYCJĘ, JEŚLI BENEFICJENT NIE PONIESIE Z TEGO TYTUŁU ŻADNYCH KOSZTÓW?

Kategorie kosztów podane w harmonogramie to kategorie przykładowe i należy je stosować, o ile dotyczą danego projektu. Jeśli w projekcie nie planuje się wydatków w ramach którejś kategorii, nie należy jej uwzględniać w harmonogramie.

86. JAKI JEST REALNY, BEZPIECZNY, NAJWCZEŚNIEJSZY TERMIN, W KTÓRYM MOŻNA ROZPOCZĄĆ PROJEKT W RAMACH DZIAŁANIA 2.4 POIiŚ W NABORZE 2016?

To znaczy taki termin, który daje pewność, że do tego czasu na pewno zakończy się procedura oceny wniosku i zostanie podpisana umowa z CKPŚ.

Dla każdego ogłoszonego konkursu na stronie internetowej zamieszczamy Harmonogram konkursu z wyszczególnieniem terminów przewidzianych na ocenę na poszczególnych etapach. Poniżej zamieszczam linki do Harmonogramów dla konkursu 2.4.1/1/2016 i 2.4.2/1/2016

http://www.ckps.lasy.gov.pl/documents/17417482/28805663/12_Harmonogram_konkursu_20160329.pdf/29b7cabb-f633-4eac-add2-01f82b8e0df9

http://www.ckps.lasy.gov.pl/documents/17417482/29160034/12_Harmonogram_konkursu_20160530.pdf/863f1425-8fec-4d58-8b64-20c2ace70814

Podpisanie umów dla tych dwóch konkursów zaplanowano kolejno na I i II kwartał 2017, jednak zgodnie z zapisami Regulaminów konkursów i dokumentów nadrzędnych:

- ocena wniosków o dofinansowanie, w uzasadnionych przypadkach, może być wydłużona za zgodą IP o 60 dni,
- podpisanie umów może być przedłużone, również za zgodą IP, o maksymalnie 90 dni,
- w szczególnie uzasadnionych przypadkach za zgodą IZ, ocena projektu może zostać wstrzymana na czas nie dłuższy niż 120 dni, czego Harmonogramy konkursów nie przewidują.

Oczywiście dołożymy wszelkich starań aby terminy zaplanowane w Harmonogramach konkursów zostały dotrzymane, niemniej jednak nie jesteśmy w stanie zagwarantować konkretnego terminu podpisania umów.

87. CZY PLAN REALIZACJI PROJEKTU MUSI BYĆ PRZYGOTOWANY W FORMACIE EXCEL CZY MOŻE BYĆ W FORMACIE WORD?

Załącznik nr 2 do wniosku o dofinansowanie czyli Plan Realizacji Projektu sporządzony jest w formacie Excel i jest to obowiązujący wzór, na którym należy wypełnić i złożyć przedmiotowy załącznik. Proszę zwrócić uwagę, iż załącznik ten w wersji edytowalnej ma 6 zakładek (arkuszy Excel) i wszystkie należy wypełnić i złożyć.

Dostępne edytowalne wersje wymaganych załączników do wniosku o dofinansowanie dla konkursu 2.4.1/1/2016 znajdują się pod linkiem: <http://www.ckps.lasy.gov.pl/dokumentacja-aplikacji-do-pobrania#.V5nMnTV9qXh>

88. CZY W PROJEKCIE O WARTOŚCI OKOŁO 4 MLN ZŁ NALEŻY PRZEWIDZIEĆ AUDYT?

Z uwagi na fakt, że przeprowadzenie audytu nie jest wymagane przez Instytucję Wdrażającą (CKPŚ), jak również konieczność jego przeprowadzenia nie wynika z przepisów prawa, jego koszt nie będzie wydatkiem kwalifikowalnym.

89. BENEFICJENT NIE ZAKŁADA UDZIELANIA ZALICZEK. CO NALEŻY WPISAĆ W PKT. 3.1.1 PRP?

Zgodnie z instrukcją wypełniania Planu Realizacji Projektu w punkcie 3.1.1 należy wskazać, czy planowane jest wnioskowanie o zaliczki, czy projekt rozliczany będzie w formie refundacji.

90. PROSZĘ O WYJAŚNIENIE, NA CZYM POLEGA WNIESIENIE WKŁADU NIEPIENIĘŻNEGO?

Wymagany 15% wkład własny, może zostać wniesiony m.in. w postaci wkładu niepieniężnego, do Państwa należy określić źródła współfinansowania projektu.

Wniesienie wkładu niepieniężnego nie jest obligatoryjne.

Wkład niepieniężny nie powoduje podniesienia wartości projektu, a stanowi uzupełnienie źródeł współfinansowania – w całkowitym koszcie kwalifikowalnym projektu zawarta jest kwota dofinansowania z FS (85%) oraz wkład własny (15%).

W przypadku rozliczania wkładu niepieniężnego w ramach projektu zastosowania mają zapisy Rozdziału 6.10 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Jednocześnie należy pamiętać, że niedopuszczalna jest sytuacja, w której chcielibyście Państwo jako wkład niepieniężny rozliczyć sprzęt, który w ciągu 7 poprzednich lat (10 lat dla nieruchomości) był współfinansowany ze środków unijnych lub/oraz dotacji z krajowych środków publicznych.

91. JEŻELI OSOBĄ KOORDYNUJĄCĄ PROJEKT MA BYĆ ODDELEGOWANY PRACOWNIK WNIOSKODAWCY, TO CZY JEGO WYNAGRODZENIE NALEŻY UJĄĆ W ZARZĄDZANIU PROJEKTEM?

Zgodnie z wytycznymi: „W przypadku gdy beneficjent samodzielnie wykonuje całość lub część prac związanych bezpośrednio z realizacją głównego przedmiotu projektu (...), wydatki na wynagrodzenie (...) nie stanowią wydatków związanych z zarządzaniem projektem”. Czy ma to zastosowanie również do pracownika koordynującego prace?

Wynagrodzenie pracownika oddelegowanego do pełnienia funkcji koordynatora projektu należy ująć w kategorii „Zarządzanie projektem”. Zacytowany zapis z „Wytycznych...” dotyczy wykorzystywania własnych pracowników do bezpośredniej realizacji zadań w ramach projektu (np. roboty budowlane, usuwanie naturalnej sukcesji, koszenie, sadzenie itp.).

92. JAK NALEŻY WYPEŁNIĆ TABELĘ W WOD CZĘŚĆ C3 – PKT. 2 TABELI, TJ. PROPORCJONALNE ZASTOSOWANIE ZDYSKONTOWANEGO DOCHODU (%) – JAKĄ WARTOŚĆ NALEŻY PRZYJĄĆ?

Zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 61 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 w przypadku projektów poniżej 1 mln euro oraz projektów o wartości wyższej niż 1 mln euro, ale niegenerujących dochodu w wierszu 2 tabeli C.3 należy wpisać 100%.

W przypadku projektów generujących dochód wartość luki w finansowaniu wskazywaną w ww. wierszu należałoby wyliczyć na podstawie przeprowadzonej analizy ekonomicznej przedsięwzięcia, jednak w ramach działania 2.4, gdzie celem projektów jest ochrona przyrody, co do zasady nie przewiduje się projektów generujących dochód.

93. CZY NA ETAPIE OCENY FORMALNEJ I MERYTORYCZNEJ I STOPNIA MOŻLIWE BĘDZIE UZUPEŁNIENIE EWENTUALNIE BRAKUJĄCEGO ZAŁĄCZNIKA?

Wnioskodawca może zostać wezwany do złożenia wyjaśnień i ewentualnego uzupełnienia lub poprawy dokumentacji aplikacyjnej jednokrotnie na każdym etapie oceny daną grupą kryteriów (tj. kryteriów formalnych, merytorycznych I stopnia, merytorycznych II stopnia). Zgodnie z pkt 64 Regulaminu konkursu 2.4.1/1/2016 Ewentualne uzupełnienia lub poprawa dokumentacji aplikacyjnej, dokonane w wyniku ww. wyjaśnień, nie mogą prowadzić do istotnej modyfikacji projektu, której skutkiem będzie zmiana celów lub znacząca zmiana wskaźników projektu.

Pkt 81 Regulaminu Konkursu dopuszcza warunkowe spełnienie kryteriów formalnych nr 5 i 12, w przypadku braku pozytywnej opinii służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze realizacji projektu, a wnioskodawca dołożył należytej staranności występując o jej uzyskanie

przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Instytucja Wdrażająca określa jednakowy dla wszystkich wniosków złożonych w naborze termin na uzupełnienie ww. opinii.

94. CZY OPINIA ORGANU ODPOWIEDZIALNEGO ZA OCHRONĘ PRZYRODY – RDOŚ, WYSTAWIONA 25.01.2016, BĘDZIE HONOROWANA PODCZAS OCENY WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W RAMACH KONKURSU 2.4.1/2/2016?

Opinia organu odpowiedzialnego za ochronę przyrody, która ma zostać przedłożona jako załącznik do wniosku o dofinansowanie w ramach konkursu 2.4.1/2/2016, powinna zostać złożona z datą bieżącą. Przedkładana opinia musi zawierać aktualny tytuł, zakres projektu, okres realizacji oraz zasięg terytorialny, na jakim będzie realizowany projekt.